

การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก
อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2555
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

อาจารย์ที่ปรึกษา และคณบดีวิทยาลัยการศึกษาคณะต่อเนื่อง ได้พิจารณาการศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง เรื่อง “การจัดการศึกษาคูณย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ
จังหวัดพะเยา ” เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา การศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยพะเยา

(ดร. บรรจง ไชยรินคำ)
อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัตน์)
คณบดีวิทยาลัยการศึกษาคณะต่อเนื่อง
พฤษภาคม 2555

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ ดร.บรรจง ไชยรินคำ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ นายถวิล ตี๋หน่อ นายสุวรรณ ใจเที่ยง และ นายจตุวิทย์ พวงมาลัย ผู้เชี่ยวชาญ ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณ ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหารและบุคลากรของ ศูนย์เด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม ทำให้การเก็บข้อมูลเป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย

ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ผลงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้เทศบาลตำบลป่าแฝก เพื่อใช้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝกต่อไป

ศุภกิจ เชื้อเมืองพาน

ชื่อเรื่อง	การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ผู้ศึกษาค้นคว้า	ศุภกิจ เชื้อเมืองพาน
ที่ปรึกษา	ดร. บรรจง ไชยรินคำ
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา, 2555
คำสำคัญ	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ประชากรประกอบด้วย ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 จำนวน 68 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 3) ด้านบริหารจัดการ 4) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 5) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

2. ผู้ปกครองมีความต้องการต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทุกด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 3) ด้านบริหารจัดการ 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

Title EDUCATIONAL MANAGEMENT IN PRE-SCHOOL DEVELOPMENT CENTER OF PAFAEK MUNNICIPALITY, MAEJAI DISTRICT, PHAYAO PROVINCE

Author Suphakit Chuemuangphan

Advisor Dr. Banjong Chairinkom

Academic Paper Independent Study M.Ed. in Educational Administration, University of Phayao, 2012

Keywords Pre-school Development Center, Educational Management

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the present educational management and to examine the requirement towards pre-school development center of Pafaek Municipality, Maejai District, Phayao Province. Data were collected from 68 pre-school children's guardians through a questionnaire, and analyzed by using the descriptive statistics; percentage, mean and standard deviation. The findings were as follows :

1. The satisfaction towards the rate of educational management on pre-school development center of Pafaek Municipality, Maejai District, Phayao Province in overall in five aspects; was at high level; 1) the personal 2) the academic and curriculum activities 3) the management 4) the place, environment and safety and 5) the community's participation rated respectively from hight to low

2. The needs towards the rate of educational management on pre-school development center of Pafaek Municipality, Maejai District, Phayao Province in overall in five aspects; was at highest level; 1) the personal 2) the place, environment and safety 3) the management 4) the academic and curriculum activities, 5) the community's participation and rated respectively from hight to low.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย	7
มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น..	9
มาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง	
ส่วนท้องถิ่น.....	40
แนวคิด ทฤษฎี และหลักการสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจและความต้องการ .	41
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
การสร้างเครื่องมือวิจัย	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ขอมูล	60
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	61
ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา	63
ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเทศบาล ตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา	69
5 บทสรุป	75
สรุปผลการวิจัย	75
อภิปรายผลการวิจัย	78
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้	85
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	86
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	92
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการศึกษา	93
ภาคผนวก ข การตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC: Item of Objective Congruency)	101
ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า	107

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	61
2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน	63
3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการ	64
4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากร	65
5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	66
6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	67
7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	68
8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน	69
9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการ	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากร.....	71
11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	72
12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	73
13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน.....	74

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน ท่ามกลางสภาพการณ์ความเจริญก้าวหน้าของสังคม แห่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ศักยภาพข่าวสารที่มีความรวดเร็ว รวมทั้ง ปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ อันส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต ของคนในสังคม ไม่ว่าจะ ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงหรือทางอ้อม นับเป็นมิติใหม่แห่งความท้าทาย สำหรับการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาคนในชาติอย่างยั่งยืน

ขณะที่กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 1) ได้ระบุให้การศึกษาปฐมวัยจัด การศึกษา บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และ พัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความ เอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม มีจุดมุ่งหมายให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ ส ังคมและสติปัญญาที่เหมาะสม กับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยยึดหลักการในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่เป็นการเลี้ยงดู และให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง บุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย พัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมี ความสุข ในปัจจุบัน การจัดการศึกษาเป็นบริการสาธารณะประเภทหนึ่ง ที่จะต้องถ่ายโอนให้ องค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการ ภายใต้หลักการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นและการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ โดยรัฐให้การ สนับสนุนและช่วยเหลือเฉพาะในภารกิจที่ท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้ โดยมีกฎหมายรองรับ สิทธิขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 43 กำหนดว่าการจัดการศึกษาต องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น มาตรา 78 รัฐธรรมนูญกระจาย อำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท ้องถิ่นมาตรา 282 รัฐธรรมนูญให้ความเป นอิสระแก่ ท้องถิ่นตามห ลักแห่งการปกครองตนเองและเจตนารมณ์ ของประชาชนในท ้องถิ่น มาตรา 284 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายและมีอำนาจหน าท ที่ ของตนเองโดยเฉพาะมาตรา 289 องค์กรปกครองส วนท้องถิ่นมีสิทธิที่จะจัดการศึกษาอบรม และการฝ ักอาชีพ การจัดการศึกษาอบรมต ้องคำนึงถึง การบำรุงรักษาศิลปประจําชาติประเพณี

ภูมิปัญญาท้องถิ่น อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 41 กำหนดว่า ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อมและความต้องการของท้องถิ่น มาตรา 42 กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่ประเมินความพร้อมของท้องถิ่นในการจัดการศึกษาและมีหน้าที่ประสานส่งเสริมให้ ท้องถิ่นจัดการศึกษาให้ ได้มาตรฐาน โดยต้องประเมินมาตรฐาน คุณภาพและช่วย ให้ เขาสุ คุณภาพ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 2 กำหนดว่า ในการกระจายอำนาจและหน ำที่ในการจัดระบบการบริการ สาธารณะใน มาตรา 16 (9) ในเรื่องของการจัดการศึกษาและ มาตรา 30 ให้รัฐถ่ายโอนภารกิจ บริหารสาธารณะแก่ ท้องถิ่น ช่วยเหลือท ้องถิ่นจัดสรรเงินอุดหนุนแก่ ท้องถิ่นตามความจำเป็น และความต้องการ (กรมการปกครอง, 2543, หน้า 48-50)

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรม เลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมที่เ ด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออา ทร และความเข้าใจของทุ กคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น , 2547 ก, หน้า 1) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ มีสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในกา รดำรงชีวิตสามารถอยู่รวม กับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาต ร 18 มีข้อกำหนดให้ จัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษา ขั้นพื้นฐานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและศูนย์การเรียนรู้ ตลอดจนแนวการจัดการศึกษา ยังบงถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ สถานศึกษาและหน วยงานที่เกี่ยวข้อง งบดำเนินการในเรื่อง เนื้อหาสาระและกิจกรรมสอดคล้อง อกกับความ สนใจและความถนัดของผู้ เรียนทักษะ กระบวนการต าง ๆ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสภาพแวดล้อม สื่อกิต าง ๆ ที่เอื้อต อ การเรียนรู้

นอกจากนั้นผู้ ปกครองยังเป ่นองค์ประกอบที่สำคัญอีกป ระการหนึ่ง เพราะสิ่งสำคัญ ที่สุดในชีวิตเด็ก คือ บานและโรงเรียน ถ ำหากเด็กได้ รับการพัฒนาต วยวิธีการที่ถูกต องจาก โรงเรียน เมื่อได้รับการส่งเสริมสนับสนุนเป นการเสริมแรงจากผู้ปกครอง เด็กจะเกิดความพร อม ในการเรียนรู้และเกิดการพัฒนาในทุก ๆ ต ำน คือ ตำนร่างกาย ตำนอารมณ์-จิตใจ ตำนสังคม และต ำนสติป ญญา ดังนั้น ผู้ ปกครองควรเข ำมามีบทบาทในกา รสนับสนุนส่งเสริมการจั ดการศึกษาในโรงเรียนโดยเข ำมามีส่วนรับรูการดำเนินงานและเสนอแนวทางในการจัดการศึกษา

เนื่องจากจุดมุ่งหมายของโรงเรียนและจุดมุ่งหมายของผู้ปกครองต่างก็มุ่งที่จะพัฒนาตัวเด็ก เป็นสำคัญ กล่าวได้ว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิตของเด็กก็คือบิดาและโรงเรียน ผู้ปกครองและครูเปรียบเสมือนผู้นำทางของเด็กหากต่างคนต่างกันไปคนละทิศละทางก็จะเป็นเส้นขนานสองเส้นที่ไม่พบกัน ดังนั้นผู้ปกครองและครูจะต้องจับมือกันปรึกษาหารือกันรับทราบปัญหาของกันและกัน และหาทางร่วมมือกันทำให้เด็กได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาตามแนวทางที่ถูกตอง ซึ่งจะเป็ประโยชน์ทั้งตอตนเองและส่นรวม(ราศีของสวัสดี 2528, หน้า 52)

ปัจจุบันเทศบาลตำบลป่าแฝก มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก ซึ่งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ดำเนินการย้ายและรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าแฝกตอย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านป่าแฝกกลาง (ถ่ายโอนจากกรมพัฒนาชุมชน) และศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์วัดป่าแฝกใต้ (ถ่ายโอนจากกรมการศาสนา) เข้าด้วยกัน พร้อมเปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก จำนวน 1 แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองสระ อีก 1 แห่ง ดังนั้นการดำเนินงานเพื่อการบริหาร การศึกษา จึงเป็นภารกิจที่สำคัญของเทศบาลตำบลป่าแฝก เพื่อให้เด็กมีความพร้อมสำหรับการเขาเรียนระดับประถมศึกษา

ในบริบทพื้นที่ของเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัด พะเยา ผู้ปกครองตองไปประกอบอาชีพนอกบ้านเพื่อหารายได ให้กับครอบครัว ทำให้ไม่ค่อยมีเวลาเลี้ยงลูก จึงส่งลูกเขารับการเตรียม ความสะดวกที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อีกทั้งเทศบาลตำบลป่าแฝกที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดตอย ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษามาก อน ทำให้เทศบาลตำบลป่าแฝก ตองเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้ปกครองมีความเชื่อถือและมั่นใจในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้ กับเด็กในเขตเทศบาล ตำบลป่าแฝก ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นผู้กำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจต่อสภาพการจัดการและความต้องการของผู้ปกครอง อกการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา จำนวน 5 ดาน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ดานอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความสะดวกสบาย ดานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และดานการมีส วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็ไปตามความต้องการของผู้ปกครองและใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเกิดประสิทธิผลและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาสภาพการจัดการศึกษาปัจจุบัน และความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา โดยยึดกรอบเนื้อหาตามเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ
2. ด้านบุคลากร
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา จำนวน 68 คน

ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2554 – เดือนมีนาคม 2555

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้ศัพท์บางคำที่มีความหมายเฉพาะ ดังนี้

สภาพการจัดการศึกษา หมายถึง สภาพความเป็นจริงที่กำลังเป็นอยู่ในการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลป่าแฝก ในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ได้แก่ การกำกับดูแลคุณภาพ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การสนับสนุนงบประมาณ อาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) การจัดบริการรถรับส่งนักเรียนสำหรับเด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส สภาพของรถรับส่ง และการกำหนดการรับสมัครเด็กนักเรียน

ด้านบุคลากร หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร ได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กกับผู้ปกครองและเด็ก ความตั้งใจในการปฏิบัติงานการประพฤติตนเป็นแบบอย่างการรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง พฤติกรรมการดูแลเด็ก และความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน

ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ อาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ได้แก่ ทำเลที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สภาพอาคารเรียน พื้นที่ใช้สอยภายในศูนย์ สภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์ ขนาดพื้นที่ใช้สอย ขนาดพื้นที่เล่นกลางแจ้ง สภาพของเครื่องเล่น และความเหมาะสมของเครื่องเล่น

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ แนวการจัดการเรียนการสอนการจัดกิจกรรมพัฒนาการทางด้านร่างกายด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา ด้านสุขนิสัย และการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจาก ทุกภาคส่วน หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ได้แก่ การเชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การแจ้งข่าวสารของศูนย์ถึงผู้ปกครอง จัดประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและแนวทางการพัฒนาศูนย์ และการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์

ความต้องการ หมายถึง สิ่งที่ผู้ปกครองต้องการหรือหวังผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบล ป่าแฝก จัดการคือ ภาษีในอนาคต ในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกา บริหารจัดการ ได้แก่ การดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรถรับส่งนักเรียน และการกำหนดการรับสมัคร

ด้านบุคลากร หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร ได้แก่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ดูแลเด็กกับผู้ปกครอง ความประพฤติของผู้ดูแลเด็ก และพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็ก

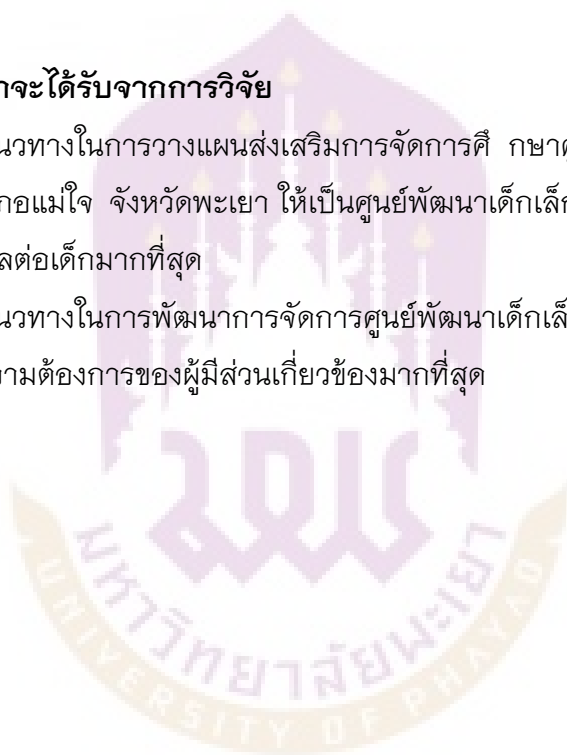
ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย หมายถึงขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและตามปลอดภัย ได้แก่ การจัดสถานที่ สภาพแวดล้อม การป้องกันพาหะนำโรค และมาตรการความปลอดภัย

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรการศึกษา การจัดกิจกรรมที่เน้น การส่งเสริมทักษะ การอ่านและการเขียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก อาคาร และการจัดกิจกรรมจากแหล่งเรียนรู้

ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจาก ทุกภาคส่วน หมายถึง ขอบข่ายกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ได้แก่ การจัดประชุมผู้ปกครอง กทม.บุคคล การปัจฉิมนิเทศ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ช่องทางการรับฟังความคิดเห็น ของผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริมการจัดการศึ ษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบที่มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อเด็กมากที่สุด
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลป่าแฝก ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากที่สุด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพและความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล ตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาค้นคว้าหลักการแนวคิดและทฤษฎีรวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงขอเสนอรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. แนวคิด ทฤษฎี และหลักการสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจและความต้องการ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กที่อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ขวบนั้น เป็นหลักการที่คำนึงถึงการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวมเพื่อโอกาสในการพัฒนาเด็กทุกด้านตามลำดับขั้นตอนของพัฒนาการอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ยังเน้นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาครอบครัวของเด็กทุกประเภท ทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ โดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลและเน้นเด็กเป็นสำคัญ การจัดการศึกษาจัดหลักการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรมตามความเป็นอยู่จริงของเด็ก โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ต่าง ๆ ให้แก่เด็ก ทั้งยังเปิดโอกาส ให้เด็กได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยผ่านการเล่นซึ่งเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก และผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็กโดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของ การเรียนรู้ การจัดการ ประสพการณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิต ประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ซึ่งต้องได้รับการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาแนวทางดังกล่าวข้างต้นนำมาสู่การจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น , 2547, หน้า 4-10)

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสพการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม

สติปัญญาและลักษณะนิสัยโดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่
ที่เด็กจะได้รับ ซึ่งต้องเป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติเด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งควรอยู่ในสภาพที่แวดล้อม
ด้วยธรรมชาติ ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
ต้องสะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ฝนคลาย มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อที่มาจาก
ธรรมชาติและวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับ
ตนเอง สภาพแวดล้อมใกล้ตัวและโลกที่เด็กอยู่รวมทั้งการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคม

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กต้อง
เปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกโดยที่ครูผู้ดูแล
เด็กจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จัก และเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบเพื่อจะได้วางแผน
สร้างสภาพแวดล้อมและกิจกรรมต่าง ๆ ได้เหมาะสม นอกจากนี้ ครูผู้ดูแลเด็กจะต้องรู้จัก
พัฒนาตนเองปรับปรุงการใช้เทคนิค การจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็ก

4. การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลัก
การบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิด เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมได้ ก็สามารถ
เรียนรู้ได้ หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ จึงเป็นหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กควรวางแผน
การจัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้ ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ
หลากหลายประสบการณ์สำคัญอย่างเหมาะสมกับวัย

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ครูผู้ดูแลเด็กควรสังเกตและประเมิน
ทั้งการสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก ว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมาย
ที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกต สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้า
เพียงใด ซึ่งจะช่วยครูผู้ดูแลเด็กในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เห็นพัฒนาการของเด็กเป็น
รายบุคคล ความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน และยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัด
การศึกษา

6. ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้ดูแลเด็กและครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมี
ความแตกต่างกัน เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเติบโตขึ้นมา ครูผู้ดูแลเด็ก พ่อแม่ และ
ผู้ปกครองเด็ก ต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามหลักการจัดหลักสูตรให้บรรลุ
เป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน

จากเกณฑ์มาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพที่ กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ ดั้งเดิมที่วัดคุณภาพของชุมชน ดังนั้นการดำเนินการจัดการดูแลเด็ก

ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงจำเป็นต้องดำเนินงานศูนย์ให้มีคุณภาพ โดยให้สอดคล้องกับบริบทของ แต่ละท้องถิ่นที่จะสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ หลักสูตร สุขภาพและความปลอดภัย สภาพแวดล้อม ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ความสัมพันธ์และปฏิบัติ ต่อกันสำหรับผู้ดูแลเด็กและเด็ก ฯลฯ ดังนั้น จึงเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาศูนย์ฯ เพื่อเป็นสถาน ที่เตรียมความพร้อมทางด้านสมอง สุขภาพและวินัยของเด็กไทย เพื่อกลายเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของประเทศในอนาคตขึ้นอยู่กับ ปัจจัยหลายด้าน อาทิ เช่น การสนับสนุนของคนในชุมชน การสนับสนุนวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ท้องถิ่นและความตั้งใจในการดูแลเอาใจใส่ ความทุ่มเทของผู้ดูแลเด็กและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อ การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้เล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสามารถดำเนินงาน พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสม และเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทาง เดียวกัน แบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ด้านบุคลากร
3. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น แบ่งการบริหารจัดการเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล

1. ด้านการบริหารงาน

- 1.1 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมี ความพร้อมด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ และกำหนดให้มีโครงสร้างส่วนราชการ รวมทั้ง บุคลากรที่รับผิดชอบได้ ส่วน/กอง/สำนักงานการศึกษา โดยให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก และต้องมีจำนวนเด็กเล็กอายุ 5 ปี ที่จะเข้ารับบริการไม่น้อยกว่า 20 คน

1.1.2 จัดทำโครงการและแผนจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขอความเห็นชอบ สภาท้องถิ่น

1.1.3 จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.4 จัดทำแผนดำเนินงาน ได้แก่ สำรวจสำมะโนประชากรเด็กเล็กอายุ 2-5 ปี แผนรับนักเรียน การรับบุคลากร การจัดชั้นเรียน และการงบประมาณ เป็นต้น

1.1.5 จัดทำระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.1.6 รายงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ กรณีที่ไม่มีสถานที่ก่อสร้างเป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์อนุญาตให้ใช้สถานที่ก่อสร้างและการบริหารจัดการศูนย์ ฯ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2 การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน

1.2.2 ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเรื่องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด ตามลำดับ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

1.2.3 จัดทำแผนการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.4 จัดทำประกาศย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.5 รายงานการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

1.3 การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศึกษาวิเคราะห์เหตุผลความจำเป็น ในการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดเพื่อดำเนินการ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.3.1 จัดเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชน

1.3.2 นำผลประชาคมพิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

1.3.3 จัดทำประกาศยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยให้มีผลเมื่อสิ้นสุดภเรียน

1.3.4 รายงานการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

1.4 การให้บริการการอบรมเลี้ยงดูการจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รู้ บการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ดังนั้น ระยะเวลาการจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการศึกษาและพัฒนา เป็นไปตามวัยแต่ละช่วงอายุ สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เด็กเล็กพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป ดังนี้

1.4.1 ระยะเวลาเรียนรู้ในรอบปีการศึกษาเริ่มต้นปีการศึกษาในวันที่ 6 พฤษภาคม และสิ้นปีการศึกษาในวันที่ 15 พฤษภาคม ของปีถัดไป โดยให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดภาคเรียนรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 230 วัน และปิดภาคเรียนตามปกติในรอบปีการศึกษา ดังนี้

- 1) ภาคเรียนที่ 1 วันเปิดภาคเรียน วันที่ 16 พฤษภาคม
วันปิดภาคเรียนวันที่ 11 ตุลาคม
- 2) ภาคเรียนที่ 2 วันเปิดภาคเรียน วันที่ 1 พฤศจิกายน
วันปิดภาคเรียนวันที่ 1 เมษายน ของปีถัดไป

หมายเหตุ: 1. หากวันเปิดภาคเรียนตรงกับวันหยุดราชการให้เปิดเรียนในวันทำการถัดไป
2. กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใดประสงค์จะเปิดและปิดภาคเรียนแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ตามข้อ 1.4.1 สามารถดำเนินการได้ตามความต้องการของชุมชนและความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น
3. การกำหนดระยะเวลาเรียนรู้การเปิดและปิดภาคเรียนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นประกาศ

1.4.2 การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนเด็กเล็ก ได้แก่

- 1) อาหารกลางวัน
- 2) อาหารว่าง
- 3) เครื่องนอน
- 4) อาหารเสริม (นม)
- 5) วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษา และวัสดุครุภัณฑ์

6) การตรวจสุขภาพเด็กเล็กประจำปี โดยบุคลากรทางการแพทย์และ
สาธารณสุข

7) บริการอื่นๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อม เช่น เป็นศูนย์
และหรือศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นต้น

1.4.3 การให้บริการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนา
การเรียนรู้ให้เด็กเล็กอายุ 2-5 ปี ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือ
ใกล้เคียงได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4.4 จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ ให้เด็กเล็กมีการ
พัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา) เหมาะสมตามวัย
และศักยภาพของเด็กแต่ละคนตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

1.4.5 กรณีจำเป็นต้องใช้ศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กเพื่อประชุม สัมมนา ฝึกอบรม
จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อราชการและชุมชน หรือเหตุ
จำเป็นอื่นที่ไม่อาจเปิดเรียนได้ตามปกติ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สั่งปิดศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 15 วัน หากเป็นเหตุพิเศษ ที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติสาธารณะ ให้ผู้บริหาร
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สั่งปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 30 วัน โดยให้ทำคำสั่งปิดเป็น
หนังสือ และต้องกำหนดการเรียนชดเชยให้ครบตามจำนวนวันที่สั่งปิด

1.4.6 ในระหว่างปิดภาคเรียน หรือปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามข้อ 1.4.5
ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีคำสั่งให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วย
ครูผู้ดูแลเด็ก หรือพนักงานจ้างอื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเตรียมการ
ด้านวิชาการ หลักสูตร การจัดการเรียนรู้แก่เด็กเล็ก สื่อ นวัตกรรม วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ การจัด
สภาพแวดล้อม หรือการพัฒนาศูนย์ในด้านต่าง ๆ หรืองานด้านการศึกษาปฐมวัยอื่น

1.5 คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ประกอบด้วย บุคลากรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกและ
แต่งตั้งโดยกำหนดจำนวนตามความเหมาะสมจากชุมชน และผู้ดำรงตำแหน่ง ดังนี้

1.5.1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา

1.5.2 ผู้นำทางศาสนา

1.5.3 ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.5.4 ผู้แทนชุมชน

1.5.5 ผู้แทนผู้ปกครอง

1.5.6 ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

ให้คณะกรรมการพิจารณาเลือกกรรมการ 1 คน เป็นประธาน โดยมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ โดยตำแหน่งและให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำรงตำแหน่งเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการมีจำนวนตามความเหมาะสม ให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามนโยบายและแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) เสนอแนะ ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบเลิกหรือย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 4) พิจารณา เสนอผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับการบริหารงานด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 5) พิจารณาเสนอแผนงาน /โครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ ฯ ตามหลักวิชาการ และแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 6) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 7) ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือการพัฒนาเด็กเล็กของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 8) ปฏิบัติหน้าที่ตามที่มิถูกหมายระเบียบ หรือตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และจังหวัดกำหนด

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจากรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและจากรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวทางดังนี้

2.1 งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำไปใช้จ่าย ดังนี้

- 2.1.1 ค่าอาหารเสริม (นม)
- 2.1.2 ค่าอาหารกลางวัน
- 2.1.3 ค่าตอบแทน และค่าครองชีพของบุคลากร
- 2.1.4 เงินประกันสังคม ของบุคลากร
- 2.1.5 ค่าวัสดุการศึกษา
- 2.1.6 ค่าพาหนะนำส่งเด็กไปสถานพยาบาล
- 2.1.7 ทุนการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต /ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขา การศึกษาปฐมวัย ตามโครงการความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

2.1.8 อื่น ๆ

โดยดำเนินการเบิกจ่ายรายการต่าง ๆ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การจัดสรร

2.2 งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีการจัดหางบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- 2.2.1 จัดทำแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระยะ 3 ปี เพื่อนำสู่แผนพัฒนา การศึกษา และแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เสนอขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น
- 2.2.2 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ
- 2.2.3 จัดทำแผนจัดหาพัสดุรายปี
- 2.2.4 จัดทำแผนจัดหาพัสดุ
- 2.2.5 ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุฯ
- 2.2.6 จัดทำสมุดคุมงบประมาณรายจ่ายในหมวดรายจ่ายต่าง ๆ เพื่อการ รายงานและการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ

2.3 งบประมาณเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำ เงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรร เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

2.4 การจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการ

- 2.4.1 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาคัดเลือกสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน วัสดุพัฒนาเด็ก ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้แทนเป็นประธาน

หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คีษานิเทศก์ นักวิชาการการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข และผู้แทนผู้ประกอบการในจำนวนที่เหมาะสมกรรมการ

2.4.2 แจกจ่ายหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก สำนวนความต้องการในการใช้สื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัย ประโยชน์ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็กเล็กแต่ละวัย

2.4.3 ขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4.4 จัดทำระเบียบควบคุมวัสดุและครุภัณฑ์

2.4.5 ดำเนินการเบิกจ่ายสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน ที่ได้มาให้กับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

3. การบริหารงานบุคคล

กรณีเป็นพนักงานจ้าง

3.1 การสรรหา/เลือกสรร และการปรับสถานภาพ

3.1.1 ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการสรรหาและเลือกสรรบุคคลเพื่อเป็นพนักงานจ้างตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ทั่วไปที่คณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยยึดหลักสมรรถนะความเท่าเทียมใน โอกาส และประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญด้วย กระบวนการที่ได้มาตรฐาน ยุติธรรม และโปร่งใสเพื่อรองรับการตรวจสอบตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

คณะกรรมการดำเนินการสรรหา /เลือกสรร และการปรับสถานภาพประกอบด้วย

- 1) ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือผู้ได้รับมอบหมาย เป็นประธาน
- 2) ผู้อำนวยการสำนัก/กอง/ส่วนการศึกษา เป็นกรรมการ
- 3) หัวหน้าสำนักปลัดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการ
- 4) ให้นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ในคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กร่วมเป็นคณะกรรมการได้ตามความเหมาะสม

3.1.2 การกำหนดอัตราบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- 1) ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 อัตรา มีอัตราครูผู้ดูแลเด็กเป็นไปตามสัดส่วน (ครู:นักเรียน) 1:20 หากมีเศษตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ให้เพิ่มครูผู้ดูแลเด็กได้อีก 1 คน โดยจัดการศึกษาห้องละ 20 คน

2) สำหรับอัตราผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และตำแหน่งอื่น ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณากำหนดให้มีได้ตามจำนวนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 ประเภท ดังนี้

4.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง

4.1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมพัฒนาชุมชน สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมการศาสนา

4.2 การบริหารจัดการ

4.2.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเองและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชนและสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการศาสนา ให้ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน 3 รูปแบบ ดังนี้

1) รูปแบบที่ 1 มอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด

2) รูปแบบที่ 2 มอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ ร่วมกับศาสนสถาน ทั้งในด้านการบริหารงาน บุคลากร งบประมาณ และวิชาการ

3) รูปแบบที่ 3 มอบให้ศาสนสถานเป็นผู้บริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด ทั้งในด้านการบริหารงาน บุคลากร งบประมาณ และวิชาการ

มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่น จะต้องมีคุณสมบัติ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสม อย่างมีคุณภาพ มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากรนี้ได้กำหนดคุณสมบัติของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

และครูผู้ดูแลเด็ก ออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่น และกรณีมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรณีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่น

1.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

1.1.1 มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา สาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย หรือทางอื่นที่ ก.ท. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้

1.1.2 ได้ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงานดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยของท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองการปฏิบัติงานจากนายจ้างหรือหน่วยงาน ซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน

1.1.3 มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

1.2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงาน ที่วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ งานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรงานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน งานธุรการ การเงินและพัสดุ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.2.1 รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึง การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับนโยบาย แผนงาน และวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.2 วางแผนพัฒนาการศึกษาประเมินและจัดทำรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น จัดทำแผนงานโครงการ และงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์เด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

1.2.3 จัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การจัดกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และการวัดผลประเมินผล

1.2.4 จัดทำภาระงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.2.5 ประสานความร่วมมือกับชุมชน ในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2.6 เป็นผู้แทนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจการทั่วไป และประสานเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.2.7 นิเทศ ส่งเสริมสนับสนุน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

1.2.8 จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในและรายงานประเมินตนเอง

1.2.9 ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

2. ครูผู้ดูแลเด็ก

กรณีมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่น

2.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

2.1.1 มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทาง การศึกษา ทุกสาขาวิชาเอก หรือ ทางอื่นที่ ก.ท. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้

2.1.2 ได้ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงานดูแลพัฒนาเด็ก ปฐมวัยของท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองการปฏิบัติงานจาก นายจ้างหรือหน่วยงานซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน

2.1.3 มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

2.2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ได้รับ มอบหมาย ดังนี้

2.2.1 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2.2 จัดอบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ พึงประสงค์และคุณลักษณะตามวัย

2.2.3 ปฏิบัติงานวิชาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2.4 ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

2.2.5 ปฏิบัติงานความร่วมมือกับเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2.2.6 อบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรกำหนด

2.2.7 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- 2.2.8 จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- 2.2.9 จัดทำวิจัยในชั้นเรียน
- 2.2.10 จัดหา/ผลิตสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน
- 2.2.11 จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผล
- 2.2.12 ประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน
- 2.2.13 พัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 2.2.14 จัดให้มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียน
- 2.2.15 จัดระบบธุรการในชั้นเรียน
- 2.2.16 รวบรวมผลงานรายงานผลการปฏิบัติงานตามลำดับ
- 2.2.17 ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

3. ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

3.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น กำหนด และระเบียบหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สถานภาพเป็นพนักงานจ้างทั่วไป/พนักงานจ้างตามภารกิจ

3.2 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 3.2.1 สนับสนุนช่วยเหลือการปฏิบัติงานร่วมกับครูผู้ดูแลเด็ก
- 3.2.2 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

4. พนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่น ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ประกอบด้วย ธุรการ/การเงิน/พัสดุ ผู้ประกอบอาหารภารโรง ยามรักษาความปลอดภัยพนักงานจ้างตำแหน่งอื่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นว่าจำเป็น

4.1 คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

มีคุณสมบัติทั่วไป และคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด และระเบียบ หนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.2 สถานภาพเป็นพนักงานจ้างทั่วไป/พนักงานจ้างตามภารกิจ

4.3 บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 4.3.1 ธุรการ/การเงิน/พัสดุ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้
  - 1) ทำหน้าที่ธุรการ การเงิน และพัสดุของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามระเบียบหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
  - 2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.3.2 ผู้ประกอบอาหาร มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ประกอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะ ถูกอนามัย ตามหลักโภชนาการ สำหรับเด็กเล็ก แต่งกายสะอาดเรียบร้อย มีสุขภาพดีไม่เป็นโรคติดต่อ จัดสถานที่ประกอบอาหารและเครื่องครัวให้สะอาดเป็นระเบียบ มีการจัดเก็บขยะถูกสุขลักษณะ

2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.3.3 ภารโรง มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ทำความสะอาด รักษาความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยดูแล ซ่อมแซม บำรุงรักษาอาคารสถานที่และทรัพย์สินให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้และมีความปลอดภัยสำหรับเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.3.4 ยามรักษาความปลอดภัย มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ดูแลรักษาความปลอดภัยของทรัพย์สิน บุคลากร และเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กร

ปกครอง ส่วนท้องถิ่น ถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ดังนั้น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

5.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรองนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายการกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.1.1 กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างยั่งยืน

5.1.2 สนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนาศักยภาพ การพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งคุณภาพครูผู้ดูแลเด็ก สภาพแวดล้อม วิชาการ และกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5.1.3 ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง เยาวชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจัดกิจกรรมสานสายใยรักเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในครอบครัว

5.1.4 ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์และเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5.1.5 ระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

5.1.6 กำกับ ดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.2 หัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5.2.1 นำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ

5.2.2 สำรวจความต้องการของชุมชน ในการจัดตั้ง ย้าย /รวม ยุบเลิก และดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.3 กำหนดโครงสร้างการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บุคลากร สถานที่ตามฐานะการคลังของแต่ละท้องถิ่น

5.2.4 ควบคุม กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.5 จัดทำ แผนงานโครงการ และงบประมาณในการจัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.6 จัดทำ ระเบียบจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงนาม

5.2.7 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2.8 จัดทำ ระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นชอบและลงนาม

5.2.9 กำหนดแผนปฏิบัติการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ และการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง

5.2.10 นิเทศติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรายงานผลพร้อมข้อเสนอให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานที่อบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้แก่เด็กเล็ก ดังนั้น ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่ และจัดภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคาร ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็กตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพ ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจ ไว้วางใจ การก่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก โดยการ จัดสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ อันจะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรงในการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อ สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กและฝึกนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่

1.1 ที่ตั้ง

1.1.1 สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่ในพื้นที่ อาจเสี่ยงอันตราย เช่น บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมีหรือสารพิษ ณาปนกิจสถาน มลภาวะทางอากาศ แสงแ ละเสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ต้องมีมาตรการป้องกันอุบัติเหตุตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม

1.1.2 ไม่อยู่ใกล้ถนน หรือใกล้ทางรถไฟ โดยเฉพาะที่มีการจราจรคับคั่ง หากมีความจำเป็นต้องสร้างให้ห่างจากแนวถนนไม่น้อยกว่า 20 เมตร และมีรั้วป้องกันอันตราย

1.1.3 พื้นที่ก่อสร้างควรเป็นพื้นที่ที่สามารถรับน้ำหนักอาคารได้อย่างปลอดภัย และเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมไม่ถึง

1.2 จำนวนชั้นของอาคาร

อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นอาคารชั้นเดียว หากเป็นอาคาร 2 ชั้น ต้องมี มาตรการป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น และความสูงของห้องจากพื้น ถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

1.3 ทางเข้า-ออกตัวอาคาร

ทางเข้า-ออกจากตัวอาคาร มีความกว้างที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวกหากเกิดอุบัติเหตุ หรือภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ

1.4 ประตู-หน้าต่าง

ประตู-หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้การได้ดี มีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง ความสูงของขอบหน้าต่าง ควรสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80.00 เซนติเมตร นับจากพื้น และหน้าต่างมีความกว้างและความสูงไม่น้อยกว่าเมตร เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน ไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง

1.5 บันได

ไม่ลาดหรือชันเกินไป ควรมีความกว้างแต่ละช่วงไม่น้อยกว่า 1 เมตร ลูกตั้งของบันไดสูงไม่เกิน 17.5 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีลูกกรงและราวบันไดมีขนาดเหมาะสมกับมือเด็ก ก และระยะห่างของลูกกรงต้องไม่เกิน 17 เซนติเมตร ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ปิดกั้นช่องบันไดและช่องลูกกรงบันได (ช่องที่เป็นช่วงอันตรายอยู่ระหว่าง 9-23 เซนติเมตร)

1.6 พื้นที่ใช้สอย

พื้นที่ใช้สอยต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการทำกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่น การเรียนรู้ การรับประทานอาหารและการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย เฉลี่ยพื้นที่ใช้สอย 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน หากไม่สามารถแยกเป็นแต่ละห้องได้ อาจจัดรวมห้องนอนประสงค์ โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ตามความเหมาะสม และข้อจำกัดของพื้นที่ โดยมีแนวทางดังนี้

1.6.1 บริเวณพื้นที่สำหรับนอน ต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 2.00 เมตร ต่อเด็ก 1 คน โดยมีแนวทางในการจัดดำเนินการ ดังนี้

- 1) จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดภัย ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างไม่จ้าเกินไป
- 2) อุปกรณ์เครื่องนอนต่าง ๆ มีความสะอาด นำไปปิดฝุ่น ตากแดดอย่างน้อย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- 3) ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม มีสภาพดี และมีเฉพาะเด็กแต่ละคน ทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ด้วยการซัก หรือฟึ่งแดด เพื่อลดการแพร่ของเชื้อโรค
- 4) ตรวจตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่าง ๆ มารบกวนในบริเวณพื้นที่สำหรับนอน

1.6.2 บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก สภาพพื้นที่ทุกห้องต้องไม่ลื่นและไม่ชื้น ควรเป็นพื้นไม้หรือวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ทำความสะอาดง่าย และอยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ จัดวางสิ่งของ เครื่องใช้ เช่น ตู้ โต๊ะ เป็นระเบียบ และมีการยึดติดกับผนังหรือพื้นอย่างมั่นคง ในกรณีที่เครื่องใช้ ชั้นชั้นล้มได้ง่าย เหลี่ยม มุม ที่แหลมคมของเครื่องใช้ต่าง ๆ ต้องหุ้มด้วยวัสดุที่นุ่มเพื่อป้องกันการกระแทกของเด็ก

1.6.3 บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเหมาะสม มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสม กับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ บริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอและควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก มีสภาพแข็งแรง และใช้งานได้ดี

1.6.4 บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัวต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร มีเครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะดวกและความปลอดภัยเป็นหลัก ดังนี้

- 1) สถานที่ เตรียม ปิ้งอาหาร สะอาด เป็นระเบียบ และการขนส่งอาหารที่พร้อมบริโภคต้องมีการปกปิด
- 2) มีการระบายอากาศดี ไม่มีกลิ่นคาวรบกวน
- 3) มีความปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น มีการป้องกันอันตรายที่เกิดกับเด็กได้จากมีด ของมีคม ถังแก๊ส เป็นต้น
- 4) โต๊ะเตรียมปรุงอาหารมีสภาพดี สะอาด สูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร
- 5) ภาชนะใส่อาหารทำด้วยวัสดุที่ปลอดภัย เช่น สแตนเลส อลูมิเนียม เมลามีนสีขาว หรือสีอ่อน ไม่แตกง่ายหรือมีความคม
- 6) ที่ล้างภาชนะ ควรใช้อ่างที่มีก๊อกน้ำหรือท่อระบายน้ำ ถ้าใช้กะละมังต้องมี 3 ใบ วางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร และบริเวณที่ล้างจะต้องมีการระบายน้ำได้ดี ไม่แฉะแฉะ
- 7) ล้างภาชนะ อุปกรณ์ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ และ น้ำสะอาดอีก 2 ครั้ง หรือล้างด้วยน้ำไหล
- 8) ภาชนะ อุปกรณ์ เมื่อล้างเสร็จแล้วต้องคว่ำให้แห้ง ห้ามเช็ด วางในตะแกรงโปร่ง สะอาด สูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร

9) เชียง มีด ต้องอยู่ในสภาพดี สะอาด แยกใช้ตามประเภทของอาหาร ได้แก่ ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์สุก เนื้อสัตว์ดิบ มีเขียงแยกใช้ตามประเภทอาหารอย่างน้อย 3 อัน และควรทำความสะอาดทันทีเมื่อใช้เสร็จ

1.6.5 ห้องปฐมพยาบาล ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็น และขณะอยู่ในห้องปฐมพยาบาลเด็กต้องอยู่ในสายตาของครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กตลอดเวลา ากรณีไม่สามารถจัดห้องปฐมพยาบาลเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่ปฐมพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

1.6.6 บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาดเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและแปรงฟันใน ขนาดและระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็ก ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำจะต้องมีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทโดยสะดวก พื้นไม่ลื่น แยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง

1.6.7 ห้องส้วมสำหรับเด็กต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็กโดยเฉลี่ย 1 ที่ ต่อเด็ก 10-12 คน โถส้วมต้องมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก มีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นลงได้ง่าย ห้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก พื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอน หรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จากภายนอก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคาร จะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน กรณีไม่สามารถทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้ว ให้เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับเด็ก แยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กชายและเด็กผู้หญิง

1.6.8 ห้องอเนกประสงค์ สำหรับใช้กิจกรรมพัฒนาเด็ก การรับประทานอาหาร หรือการนอนคำนึงถึงความสะอาดและการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม หากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกินกว่า 2.00 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

1.6.9 การกำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ จัดเก็บในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำออกไปทิ้งภายนอกอาคารทุกวัน

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ภายในอาคาร

2.1.1 แสงสว่าง

ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่่าเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้อต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กเช่น มีแสงสว่างเพียงพอ ในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา ไม่ควรให้เด็ก

อยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียด และมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

2.1.2 เสียง

ต้องอยู่ในระดับไม่ดังเกินไป อาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ระดับเสียงเหมาะสม

2.1.3 การถ่ายเทอากาศ

ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลม รวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องมีเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศที่เหมาะสม บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเขตห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมาย

2.2 ภายนอกอาคาร

2.2.1 รั้ว

ควรมีรั้วกันบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็กและควรมีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

2.2.2 สภาพแวดล้อมและมลภาวะ

ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจาก แหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรคโดยเฉพาะ ต้องกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

2.2.3 พื้นที่เล่นกลางแจ้ง

ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่ม แทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณลานวัด หรือในสวนสาธารณะในกรณีที่นำเด็กออกไปเล่นนอกศูนย์ จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและการดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นสำคัญ โดยให้เด็กมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

2.2.4 ระเบียง

ต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร หากมีที่นั่งตามระเบียง ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70.00 เซนติเมตร กรณีที่มี

อาคารสูง 2 ชั้นขึ้นไป ควรมีลูกกรงกันเพื่อความปลอดภัยของเด็ก นอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพการใช้งานให้ปลอดภัยสำหรับเด็กอยู่เสมอ

3. ด้านความปลอดภัย

3.1 มาตรการป้องกันความปลอดภัย

3.1.1 ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร

3.1.2 ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่องต่อพื้นที่ 10 ตารางเมตร และถังดับเพลิงติดตั้งสูงจากพื้นถึงหัวถังไม่น้อยกว่า 1.50 เซนติเมตร

3.1.3 ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง

3.1.4 หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำด้วยวัสดุแตกหักง่าย หรือแหลมคม หากเป็นไม้ต้องไม่มีเสี้ยนไม้หรือแหลมคม

3.1.5 จัดให้มีตู้เก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาล วางไว้อยู่ในที่สูงสะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก

3.1.6 จัดให้มีวัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วมที่มีลักษณะลื่น และเก็บสารจำพวกเคมี หรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก วัสดุกันลื่นที่ใช้ในห้องน้ำ-ห้องส้วม ต้องทำความสะอาดสม่ำเสมอ

3.1.7 ไม่มีหลุม หรือบ่อน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคารรวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม

3.1.8 มีระบบการล็อกประตูในการเข้า- ออก นอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่เปิด- ปิดได้ ควรมีการตั้งสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัวและที่ประกอบอาหารควรมีประตูเปิด-ปิดที่ปลอดภัยเด็กเข้าไปไม่ได้

3.1.9 ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค เช่น มุ้งลวด ฯลฯ และมีมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย

3.1.10 มีตู้ หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง มีความสูงขนาดที่เหมาะสมกับเด็กเล็ก สำหรับสิ่งของเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก

3.2 มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

3.2.1 มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง

3.2.2 บุคลากรได้รับการอบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

3.2.3 มีโทรศัพท์และหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงที กรณีเกิดเหตุการณ์คับขันหรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก และควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลประจำไว้

3.2.4 มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ และพัฒนาการของเด็ก

3.2.5 มีมาตรการในการรับ-ส่งเด็ก อย่างเป็นระบบ

3.2.6 มีแผนและแนวทางปฏิบัติกรณีเด็กมีเหตุฉุกเฉินที่จะต้องดำเนินการช่วยเหลือโดยด่วน

มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก อายุ 2-5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์หลักดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา)
2. เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์คุณลักษณะและสมรรถนะตามวัย โดยองค์กรร่วมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย
3. เพื่อ ส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน แล อยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีคุณภาพ
4. เพื่อ แบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน สังคมในท้องถิ่น
5. เพื่อส่งเสริมความรัก เอื้ออาทร ของสถาบันครอบครัว ชุมชน และสังคมท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มาเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี หมายถึง อายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อ

ธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม – วัฒนธรรม ที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

2. หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการดังนี้

- 2.1 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
- 2.2 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย
- 2.3 พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
- 2.4 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
- 2.5 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก การบูรณาการหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ให้สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

หลักสูตรสถานศึกษาเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยยึดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาขึ้นมาจากการสำรวจความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น โดยการศึกษาเอกสารท้องถิ่นและงานวิจัย มาประกอบเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมทุก ๆ ด้าน

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย

การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการด้วยปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใกล้ชิด (หัวหน้าศูนย์/ครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ปกครอง/ชุมชน)

- 1.1 ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
- 1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงวิถีชีวิตของเด็ก
- 1.3 กิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น
- 1.4 มีชีวิตประจำวันที่มีคุณภาพ

- 1.5 ร่วมมือกันระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษา
2. จุดมุ่งหมาย
  - เด็กมีพัฒนาการโดยรวมตามศักยภาพและมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์
3. สาระการเรียนรู้
  - 3.1 ประสบการณ์สำคัญ
    - 3.1.1 ด้านร่างกาย
    - 3.1.2 ด้านอารมณ์-จิตใจ
    - 3.1.3 ด้านสังคม
    - 3.1.4 ด้านสติปัญญา
  - 3.2 สาระที่ควรเรียนรู้
    - 3.2.1 เรื่องราวเกี่ยวกับเด็ก
    - 3.2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งแวดล้อม
    - 3.2.3 ธรรมชาติรอบตัว
    - 3.2.4 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก
    - 3.2.5 วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ
4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย
  - 4.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 2 ปี
    - 4.1.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
    - 4.1.2 ใช้วัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน
    - 4.1.3 มีจิตใจร่าเริงเบิกบาน แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย
    - 4.1.4 รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
    - 4.1.5 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
    - 4.1.6 ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
    - 4.1.7 สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว
  - 4.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 3-5 ปี
    - 4.2.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
    - 4.2.2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
    - 4.2.3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
    - 4.2.4 มีคุณธรรม จริยธรรม

- 4.2.5 ขึ้นชมและกล้าแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการ
ออกกำลังกาย
- 4.2.6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 4.2.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความเป็นไทย
- 4.2.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของ
สังคม
- 4.2.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 4.2.10 มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 4.2.11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 4.2.12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้
5. คุณลักษณะตามวัย
- 5.1 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 2 ปี
- 5.1.1 พัฒนาการด้านร่างกาย
- 1) วิ่งคล่องขึ้น แต่ไม่สามารถหยุดได้ทันที
  - 2) เดินถอยหลังได้
  - 3) เดินขึ้นลงบันไดได้เอง โดยวางเท้าทั้ง 2 ข้างบนบันไดขั้นเดียว
  - 4) สลับเท้าขึ้นบันไดได้เมื่ออายุย่าง 3 ปี
  - 5) หยิบของชิ้นเล็ก ๆ ได้ แต่หลุดมือง่าย
  - 6) จับดินสอแท่งใหญ่ ๆ ได้ ด้วยนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ
- 5.1.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ
- 1) แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ด้วยคำพูด
  - 2) มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชย
  - 3) ความเป็นตัวของตัวเอง
- 5.1.3 พัฒนาการด้านสังคม
- 1) เล่นร่วมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น
  - 2) เริ่มรู้จักเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่น
  - 3) พยายามช่วยตัวเองในเรื่องการแต่งตัว
  - 4) รู้จักขอและเริ่มรู้จักให้
  - 5) เริ่มรู้จักรอคอย มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

5.1.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 1) มีช่วงความสนใจกับของบางอย่างได้นาน 3-5 นาที
- 2) ชอบดูหนังสือภาพ
- 3) ชอบฟังบทกลอน นิทาน คำคล้องจอง
- 4) สนใจค้นคว้า สำรวจสิ่งต่าง ๆ
- 5) เริ่มประโยคคำถาม อะไร
- 6) สนใจสิ่งรอบตัว
- 7) วางของซ้อนกันได้ 4-6 ชั้น

5.2 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 3 ปี

5.2.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- 1) กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้
- 2) รับลูกบอลด้วยมือและลำตัว
- 3) เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้
- 4) เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้

5.2.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- 1) แสดงอารมณ์ความรู้สึก
- 2) ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้คำชม
- 3) กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดน้อยลง

5.2.3 พัฒนาการด้านสังคม

- 1) รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง
- 2) ชอบเล่นแบบคู่ขนาน(เล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น)
- 3) เล่นสมมติได้
- 4) รู้จักรอคอย

5.2.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 1) สำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้
- 2) บอกชื่อของตนเองได้
- 3) ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา
- 4) สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้
- 5) สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ
- 6) ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองและแสดงท่าทางเลียนแบบได้

- 7) รู้จักใช้คำถาม อะไร
- 8) สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ
- 9) อยากรู้ อยากเห็นทุกอย่างรอบตัว

5.3 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 4 ปี

5.3.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- 1) กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้
- 2) รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง
- 3) เดินขึ้น-ลงบันได สลับเท้าได้
- 4) เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้ ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้
- 5) กระทบกระเฆงไม่ชอบอยู่เฉย

5.3.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- 1) แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์
- 2) เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- 3) ชอบทำทนายผู้ใหญ่
- 4) ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

5.3.3 พัฒนาการด้านสังคม

- 1) แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง
- 2) เล่นร่วมกับคนอื่นได้
- 3) รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง
- 4) แบ่งของให้คนอื่น
- 5) เก็บของเล่นเข้าที่ได้

5.3.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 1) จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้
- 2) บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้
- 3) พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ
- 4) สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง
- 5) สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างสร้างสรรค์ โดยมีรายละเอียด

เพิ่มขึ้น

- 6) รู้จักใช้คำถาม “ทำไม”

5.4 คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 5 ปี

5.4.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

- 1) สามารถปฏิบัติกิจกรรมทางด้านร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วและมั่นคง

5.4.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

- 1) แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
- 2)ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น
- 3) ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

5.4.3 พัฒนาการด้านสังคม

- 1) ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง
- 2) เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้
- 3) มีมารยาทในสังคมที่งดงาม มีจิตอาสา

5.4.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

- 1) สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์เป็นและสร้างสรรค์งานตามศักยภาพ

6. การจัดประสบการณ์

6.1 การจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปี

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 2 ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ได้พัฒนาตนเอง ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา

6.1.1 หลักการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

- 1) เลี้ยงดูเด็กให้มีสุขภาพที่ดีและปลอดภัย
- 2) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กด้วยวาจาและท่าทีที่อบอุ่นเป็นมิตร
- 3) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการ และพัฒนาการของเด็ก

- 4) จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก
- 5) ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- 6) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

6.1.2 แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปี ดังนี้

- 1) ดูแล สุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกายและจิตใจของเด็ก

2) สร้างบรรยากาศความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์

3) จัดประสบการณ์ตรง ให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น

4) เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย

5) จัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาด ปลอดภัยเหมาะสมกับเด็ก

6) ใช้การสังเกตและติดตามการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

7) ให้ครอบครัวชุมชนและสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก

6.2 การจัดประสบการณ์เด็กอายุ 3-5 ปี

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นทำกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรม) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

6.2.1 หลักการจัดประสบการณ์

1) จัดประสบการณ์ผ่านการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมและอย่างต่อเนื่อง

2) เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

3) จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต

4) จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์

5) ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

6.2.2 แนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

1) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

- 2) จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5
- 3) จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ
- 4) จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง
- 5) จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข เชื้อต่อการเรียนรู้
- 6) จัด ประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในบริบทของชุมชนนั้น ๆ
- 7) จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 8) จัดประสบการณ์ให้เด็กทั้งที่มีการวางแผนล่วงหน้าและแผนที่เกิดจากสภาพจริง
- 9) นำชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์
- 10) ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

7. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แบ่งออกเป็น 10 ด้าน ดังนี้

- 7.1 ด้านหลักสูตร
- 7.2 ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน
- 7.3 ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์
- 7.4 ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้
- 7.5 ด้านการวัดและประเมินผล
- 7.6 ด้านการนิเทศการศึกษา
- 7.7 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน
- 7.8 ด้านโภชนาการ
- 7.9 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ โครงการที่ส่งเสริมผู้เรียน
- 7.10 ผ่านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนทุกภาคส่วน

บุคลากร ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรรัฐ สถาบันการศึกษาและศาสนสถาน สามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

1.1 ให้คำแนะนำปรึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 ให้คำแนะนำปรึกษา สนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรม เช่น ศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กให้กับผู้ปกครองและครู

1.3 ให้คำแนะนำหรือมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.4 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชน ท้องถิ่นทราบอย่างทั่วถึง

2. ด้านอาคารสถานที่

2.1 ร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร

2.2 ร่วมให้การเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยและทรัพย์สินภายในอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ด้านงบประมาณ

ระดมทรัพยากรสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ กิจกรรมศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่ อาหารเสริม อาหารว่าง อุปกรณ์กีฬา และอื่น ๆ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. ด้านบุคลากร

4.1 ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน ในการดำเนินงานและการพัฒนาบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.2 ร่วมในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดูแลความปลอดภัยเด็กเล็กภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมสัมพันธ์กับชุมชนได้ ดังนี้

5.1 จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน

5.2 จัดทำสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์กับผู้ปกครอง

5.3 จัดทำป้ายนิเทศให้ความรู้กับผู้ปกครอง

5.4 จัดทำมุมเรียนรู้ผู้ปกครอง

5.5 จัดกิจกรรมการแสดงของเด็กเข้าร่วมในโอกาสต่าง ๆ

- 5.6 จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ นวัตกรรม สื่อการเรียน และผลงานเด็ก
- 5.7 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่นนั้น ๆ
- 5.8 เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น ตลาด วัด สวนสาธารณะ ฯลฯ
- 5.9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการชุมชน เกี่ยวกับอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากร

และอื่น ๆ

การให้บริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่นอกเหนือจากการให้การอบรมเลี้ยงดู การจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการด้านอื่น ๆ แก่ชุมชนได้
ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านอาคารสถานที่แก่ชุมชน หรือประชาชน
ภายในท้องถิ่น ในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

2. ด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของ
ชุมชน หรือประชาชน

3. ด้านวิชาการ สารสนเทศและแหล่งเรียนรู้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวิชาการ สารสนเทศหรือเป็นแหล่งเรียนรู้
ให้กับพ่อแม่ผู้ปกครอง เยาวชน และชุมชนในการค้นคว้าศึกษาต่าง ๆ

4. ด้านการเผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถให้บริการแก่ประชาชน หรือ ชุมชนในท้องถิ่น โดยให้
หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือครูผู้ดูแลเด็ก เป็นวิทยากรในการเผยแพร่ความรู้ในการอบรม
เลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย

5. ด้านการให้บริการสาธารณะ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถมีส่วนร่วมช่วยในการสนับสนุนการให้บริการสาธารณะแก่
ชุมชน หรือประชาชนได้ ตามบริบทหรือวัฒนธรรมของท้องถิ่น

6. การส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากชุมชน

6.1 การสนับสนุนวัสดุ สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ

6.2 บริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ

6.3 ให้ความรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน ชุมชน หรือจากเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ

6.4 ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

6.5 ให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานที่ 6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดูบุตรประสพการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เป็นพื้นฐานของการศึกษาเพื่อพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค โดยมีวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.2 เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก

1.3 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย ระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.4 เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. แนวทางปฏิบัติงาน

2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 จัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน แนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ

2.3 ส่งแผนงานและปฏิทินงานให้ผู้บริหารองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดพิจารณาเห็นชอบ

2.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.5 ดำเนินการตามแผนงานและปฏิทินงานที่กำหนดไว้

2.6 สรุปและรายงานผลการดำเนินงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด

หมายเหตุ: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปรับรูปแบบ และกิจกรรมภายใต้ความร่วมมือได้ตามบริบทของแต่ละท้องถิ่น

3. การส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
  - 3.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานผู้จัดการศึกษาปฐมวัยมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามศักยภาพ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
  - 3.2 ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่าย
  - 3.3 ประเมินผลการพัฒนา
  - 3.4 สนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่

มาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การพัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีมาตรฐานเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระบบประกันคุณภาพภายในที่มีมาตรฐาน ซึ่งจะสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีรายละเอียดดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547 ข, หน้า 2)

มาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรฐานขั้นพื้นฐาน) ประกอบด้วย 12 มาตรฐาน

1. มาตรฐานด้านบุคลากร (มี 4 มาตรฐาน)

มาตรฐานที่ 1 ผู้ดูแลเด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเองเข้ากับชุมชนได้ดี

มาตรฐานที่ 2 ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 3 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ

มาตรฐานที่ 4 ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ดูแลเด็กและผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน

2. มาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (มี 4 มาตรฐาน)

มาตรฐานที่ 5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานที่ 6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย

มาตรฐานที่ 7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรศาสนา สถาบันทางวิชาการ องค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

3. มาตรฐานด้านผู้เรียน (มี 4 มาตรฐาน)

มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว

จากมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า มาตรฐานการดำเนินงานดังกล่าว สามารถช่วยให้การดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนการให้ความสำคัญของการจัดประสบการณ์ การอบรมเลี้ยงดูบุตร หลานของประชาชนตั้งแต่แรกเกิดเพื่อวางรากฐาน การพัฒนาคนอย่างเป็นระบบ ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับชั้นพื้นฐานตั้งแต่ 3 ขวบ เป็นต้นไป โดยมุ่งหวังการเตรียมความพร้อมของเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

แนวคิด ทฤษฎี และหลักการสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจและความต้องการ

แนวคิด ทฤษฎีและหลักการสำคัญเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจปกติเป็นลักษณะนามธรรม ซึ่งเป็นสิ่งปรารถนาของบุคคลเพราะเป็นองค์ประกอบสำคัญในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในการสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้น ๆ ได้มีผู้พยายามนิยามนิทัศน์ของความพึงพอใจ ในชีวิตในทัศนะต่าง ๆ และให้ความหมายของความพึงพอใจในชีวิตแตกต่างกันออกไปอาจสรุปได้ดังต่อไปนี้

อุทุมพร จามรมาน(2528, อ้างอิงใน สุพัตรา ธารานุกูล 2544, หน้า 8) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจว่าเป็นการประเมินความรู้สึกของบุคคลต่อสภาพที่เป็นอยู่ ถ้ามีความรู้สึกต่อบ้าน ชุมชนและสังคม ย่อมก่อให้เกิดความอยากรมีชีวิตความอยากรให้ชีวิตรื่นรมย์ และมองชีวิตที่มีความสุข

ประภาเพ็ญ สุวรรณ(2536, หน้า 15-19) สรุปว่า ความพึงพอใจเป็นสภาพทางอารมณ์ของบุคคล ซึ่งสืบเนื่องมาจากความเต็มใจที่จะตอบสนองเมื่อบุคคลทำปฏิกริยาบางอย่างไปแล้ว ความพอใจเป็นตอนหนึ่งของการตอบสนอง ซึ่งการตอบสนอง เป็นส่วนหนึ่งของพฤติกรรม

ด้านทัศนคติค่านิยม ความรู้สึก ความชอบ พฤติกรรมด้านนี้แบ่งเป็น 5 ส่วน คือการรับ (Receive) การตอบสนอง (Responding) การให้ค่า (Valuing) การจัดกลุ่มค่า (Organization) การแสดงคุณลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization By Value)

อัมพร เจริญชัย (2536, หน้า 25 อ้างอิงใน ดุษฎี ใหญ่เรืองศรี , 2541, หน้า 28) ความพึงพอใจ คือ สิ่งที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ เป็นการลดความเครียดทางด้านร่างกาย และจิตใจหรืออาจเป็นสภาพของความรู้สึกของบุคคลที่มีความสุขความสดชื่นเอาใจ ตลอดจนสร้างทัศนคติในทางบวกต่อบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามความพอใจในการปฏิบัติต่อสิ่งนั้น

บุญทัน ดอกไธสง และ เอ็ด สาระภูมิ (อ้างอิงใน เอกพจน์ พรหมแสง , 2544, หน้า 9) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นลักษณะของความรู้สึกที่แสดงออกถึงเป้าหมายที่สำคัญและเป็น การกระตุ้นให้พนักงานปฏิบัติตามจุดประสงค์ขององค์กร

ดังนั้น สรุปว่า ความหมายของความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบชื่นชม มีความสุขกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของตนเอง ตลอดจนความรู้สึกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

แนวคิด ทฤษฎีและหลักการสำคัญเกี่ยวกับความต้องการ

แมคคอบมิด (McCormick และคณะ , 1980 อ้างอิงใน กชกร เป้าสุวรรณ) กล่าวว่า ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติที่เกิดจากสมาชิกในองค์กรกับทัศนคติของบุคคลที่มีต่องาน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เป็นความรักต่องานที่ตนปฏิบัติ

ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel, 1997) กล่าวว่าความต้องการในความรู้สึกที่ดีต่องาน ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับคุณค่าและความต้องการของแต่ละบุคคลด้วย แลฆาลี บะวงษ์ (2534, หน้า 12) ได้สรุปความเห็นว่าคุณค่าและความต้องการนั้น หมายถึง ความรู้สึกชอบและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ องค์กร มีความสุขที่ได้ทำงาน และไม่ย่อท้อออกจากหน้าที่การงานนี้ รวมทั้งพอใจในผลประโยชน์ตอบแทนที่จะได้รับจากการปฏิบัติงานนี้ ดังนั้น ความต้องการ จึงเป็นความรู้สึกที่ดีที่มีต่องานที่ทำอยู่นั่นเอง

กูด (Good อ้างอิงใน ปราณี ศรีใส, 2524) ได้ให้ความหมายของ ความต้องการไว้ว่า ทัศนคติและความรู้สึกของครูที่เกี่ยวกับหน้าที่ ความรับผิดชอบ เป้าหมาย ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน 2. สถานภาพทางจิตใจของครูที่มีต่องาน ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ปัจจัยในความเพียงพอของรายได้สถานภาพให้ออกจากงานการลาป่วย การให้บำเหน็จบำนาญ การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการบริหาร โอกาสก้าวหน้าและสติปัญญา การสร้างสรรค์ที่เกิดจากการควบคุมการปฏิบัติงาน นักการศึกษาหลายท่านทำการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีนักคิดหลายท่านได้นำเสนอไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)
2. ทฤษฎีจูงใจค้ำจุนของเฮิสเบิร์ก (Herzberg, The Motivation-Hygiene Theory)
3. ทฤษฎีแรงจูงใจทางด้านความสำเร็จของแมคเคนแลนด (McClelland's Achievement Motivation Theory)

4. ทฤษฎีความต้องการของอัลเดเฟอว์ (Alderter's Existence Relatedness Growth Theory) มาสโลว์ (Maslow อ้างอิงใน สมพงษ์ เกษมสิน, 2521) ได้ตัดลึนใจคิดทฤษฎีการจูงใจขึ้น (A Theory of Human Motivation) โดยได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ไว้ดังนี้

4.1 มนุษย์มีความต้องการ และความต้องการมีอยู่เสมอ และไม่มีวันสิ้นสุด

4.2 ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้วจะไม่ใช่การจูงใจสำหรับพฤติกรรมอีกต่อไป

4.3 ความต้องการของมนุษย์มีเป็นลำดับความสำคัญ (A Hierarchy of Needs) กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็ถูกเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

มาสโลว์ (Maslow) ได้จัดลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ไว้ 5 ชั้น ดังนี้คือ

ชั้นที่ 1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค

ชั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่ได้รับการคุ้มครองภัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับร่างกาย ความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ การงานและสถานะทางสังคม

ชั้นที่ 3 ความต้องการทางสังคม (Social or belonging needs) เป็นความต้องการที่จะอยู่ร่วมกับการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นและเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคม

ชั้นที่ 4 ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem or egoistic needs) เป็นความต้องการเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง ความสำเร็จ ความรู้ ความสามารถ รวมทั้งความต้องการให้บุคคลอื่นยกย่องสรรเสริญหรือเป็นที่ยอมรับในสังคม

ชั้นที่ 5 ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิด (Self-actualization needs) เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เป็นความต้องการที่อยากให้เกิดความสำเร็จในการทำงานในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิด

สรุป จากทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) แสดงให้เห็นว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีสิ้นสุด โดยมนุษย์จะแสวงหาความต้องการตามลำดับซึ่งมีอยู่ 5 ระดับ เริ่มตั้งแต่ความต้องการขั้นพื้นฐานไปจนถึงความต้องการขั้นสูงสุด

คือความสำเร็จในชีวิต ดังนั้น ทฤษฎีนี้ จึงนับว่ามีความสำคัญในการจูงใจบุคคลเพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เพราะหากผู้บริหารทราบความต้องการของบุคคลนั้นๆ อยู่ในขั้นตอนการทำให้เกิดความพึงพอใจในงาน ย่อมทำได้ไม่ยากนัก

ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's Modified need Hierarchy Theory) อัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer อ้างอิงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ , 2535) ได้คิดทฤษฎีนี้ขึ้นในปี ค.ศ. 1972 เรียกว่าทฤษฎีอีอาร์จี (E R G: Existence-Relatedness-Growth Theory) สืบเนื่องจากได้มีการวิจัยเพื่อทดสอบทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow พบว่าไม่ตรงกับทฤษฎีกล่าวคือ การตอบสนองความต้องการไม่เป็นไปตามลักษณะการลำดับขั้นของ Maslow ดังนั้น Alderfer จึงได้เสนอทฤษฎีอีอาร์จีขึ้นโดยแบ่งความต้องการของบุคคลเป็น 3 ประการ คือ

1. ความต้องการมีชีวิตอยู่ (Existence needs) เป็นความต้องการที่จะตอบสนองเพื่อให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ได้แก่ ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย
2. ความต้องการมีสัมพันธภาพกับคนอื่น (Relatedness needs) เป็นความต้องการของบุคคลที่จะมีมิตรสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างอย่างมีความหมาย
3. ความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth needs) เป็นความต้องการสูงสุด รวมถึงความต้องการได้รับการยกย่องและความสำเร็จในชีวิต

สรุป ทฤษฎีความต้องการของอัลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) ได้ชี้ให้เห็นว่าความต้องการของคนแตกต่างกันไปจากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow) คือ คนมีความต้องการไม่เป็นไปตามลำดับขั้น ซึ่งมีความต้องการ 3 ประการ คือ ความต้องการมีชีวิตอยู่ ความต้องการสัมพันธภาพกับคนอื่น และความต้องการเจริญก้าวหน้า ซึ่งทฤษฎีนี้สามารถนำไปใช้ในการจูงใจคนให้เกิดความพึงพอใจในงานได้ดีเช่นกัน

สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2536 , หน้า 24) ได้ให้ความหมายของความต้องการไว้ว่า ความต้องการ หมายถึง สภาวะที่เกิดจากความไม่สมดุลทั้งทางร่างกายและจิตใจ ความต้องการของคนเราไม่ได้รับการตอบสนองอย่างสมบูรณ์เมื่อได้รับการตอบสนองหนึ่ง ก็จะทำให้เกิดความต้องการมากขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง

วินัย เพชรช่วย (<http://www.geocities.com/vinaip/lnowledge/motive02.html.2550>) ได้กล่าวถึงทฤษฎีความต้องการ ไว้ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีลำดับความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory) เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดย Abraham Maslow นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแบรนต์ิส เป็นทฤษฎีที่รู้จักกันมากที่สุดทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งระบุว่าบุคคลมีความต้องการเรียงลำดับจากระดับพื้นฐานที่สุดไปยังระดับสูงสุด การอบความคิดที่สำคัญของทฤษฎีนี้มีสามประการ คือ

1.1 บุคคลเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ความต้องการมีอิทธิพลหรือเป็นเหตุจูงใจต่อพฤติกรรม ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการสนองตอบเท่านั้นที่เป็นเหตุจูงใจ ส่วนความต้องการที่ได้รับการตอบสนองตอบแล้ว จะไม่เป็นเหตุจูงใจอีกต่อไป

1.2 ความต้องการของบุคคลเป็นลำดับขั้นเรียงตามความสำคัญจากความต้องการพื้นฐานไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน

1.3 เมื่อความต้องการลำดับต่ำได้รับการตอบสนองอย่างดีแล้ว บุคคลจะก้าวไปสู่ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไป Maslow เห็นว่า ความต้องการของบุคคล มีห้ากลุ่มจัดแบ่งได้เป็น 5 ระดับจากระดับต่ำไปสูงเพื่อความเข้าใจมักจะแสดงลำดับของความต้อการเหล่านี้

1.3.1 ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการลำดับต่ำสุดและเป็นพื้นฐานของชีวิต เป็นแรงผลักดันทางชีวภาพ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย หากพนักงานมีรายได้จากการปฏิบัติงานเพียงพอก็จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยมีอาหารและที่พักอาศัย เขาก็จะมีกำลังที่จะทำงานต่อไป และการมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม เช่น ความสะอาด ความสว่าง การระบายอากาศที่ดี การบริการสุขภาพ เป็นการสนองความต้องการในลำดับนี้ได้

1.3.2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการที่จะเกิดขึ้นหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองอย่างไม่ขาดแคลนแล้ว หมายถึง ความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยจากอันตรายทั้งทางกายและจิตใจ ความมั่นคงในงานในชีวิตและสุขภาพ การสนองความต้องการนี้ต่อพนักงานทำได้หลายอย่าง เช่น การประกันชีวิตและสุขภาพ กฎระเบียบข้อบังคับที่ยุติธรรม การให้มีสภาพแรงงานความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

1.3.3 ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เมื่อมีความปลอดภัยในชีวิตและมั่นคงในการงานแล้ว คนเราจะต้องการความรัก มิตรภาพ ตามใกล้ชิดผูกพันต้องการเพื่อนการมีโอกาสเข้าสมาคมสังสรรค์กับผู้อื่น ได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม

1.3.4 ความต้องการเกียรติยศ ชื่อเสียง (Esteem Needs) เมื่อความต้องการทางสังคมได้รับการตอบสนองแล้ว คนเราจะต้องการ สร้างสถานภาพของตัวเองให้สูงเด่น มีความภูมิใจและสร้างการนับถือตนเอง ขึ้นชมในความสำเร็จของงานที่ทำ ความรู้สึกรับรองในตัวเองและเกียรติยศความต้องการเหล่านี้ ได้แก่ ยศ ตำแหน่ง ระดับเงินเดือนที่สูง งานที่ท้าทาย ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานโอกาสแห่งความก้าวหน้าในงานอาชีพ เป็นต้น

1.3.5 ความต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิต (Self-actualization Needs) เป็นความต้องการระดับสูงสุด คือต้องการจะเติมเต็มศักยภาพของตนเอง ต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาสูงสุดของตัวเอง ความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาทักษะความสามารถให้ถึงขีดสุดยอด มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจและการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ การก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นในอาชีพและการงาน เป็นต้น แบ่งความต้องการเหล่านี้ออกเป็นสองกลุ่ม คือ ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย อีกกลุ่มหนึ่งเป็นความต้องการก้าวหน้าและพัฒนาตนเอง (Growth Needs) ได้แก่ ความต้องการทางสังคม เกียรติยศชื่อเสียง และความต้องการเติมเต็มความสมบูรณ์ให้ชีวิตจัดเป็น ความต้องการระดับสูงและอธิบายว่า ความต้องการระดับต่ำจะได้รับ การสนองตอบจากปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ส่วนความต้องการระดับสูงจะได้รับการสนองตอบจากปัจจัยภายในตัวบุคคลเอง ตามทฤษฎี Maslow ความต้องการที่รับการสนองตอบอย่างดีแล้วจะไม่สามารถเป็นเงื่อนไขจูงใจบุคคลได้อีกต่อไป แม้ผลวิจัยในเวลาต่อมาไม่สนับสนุนแนวคิดทั้งหมดของ Maslow แต่ทฤษฎีลำดับความต้องการของเขาก็เป็นทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการอธิบายองค์ประกอบของแรงจูงใจ ซึ่งมีการพัฒนาในระยะหลัง

ตามทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของ Maslow สรุปได้ว่า ความต้องการทั้ง 5 ขั้นของมนุษย์มีความสำคัญไม่เท่ากัน การจูงใจตามทฤษฎีนี้จึง ต้องพยายามตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ซึ่งมีความแตกต่างกันไป และความต้องการในแต่ละขั้นจะมีความสำคัญแก่บุคคลมากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการตอบสนองตามความต้องการในลำดับนั้น ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จำนง จันแปงเงิน (2540, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางในการจัดการศึกษาให้เด็กก่อนวัยเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการจัดการศึกษาให้เด็กก่อนวัยเรียนสภาพทั่วไป อัตราส่วนครูต่อเด็ก โรงเรียนประถมศึกษา 1:23 ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด 1:20 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1:19 ครูมีวุฒิด้านอนุบาลศึกษาเป็นส่วนน้อยอายุโดยเฉลี่ยเด็กในโรงเรียนประถมศึกษา 4-6 ขวบ เด็กในศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2-3 ขวบ ห้องเรียนส่วนใหญ่เป็นอาคารถาวรเอกเทศ สภาพการจัดการมีการสำรวจเด็กก่อนเข้าเรียนรายงานผลการพัฒนาเด็กครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรมระหว่างปฏิบัติงาน 1-2 ครั้งต่อปี ครูใช้ตารางกิจกรรประจำวัน จัดประสบการณ์ให้เด็ก แหล่งเงินได้รับจากหน่วยงานเจ้าสังกัดเป็นส่วนใหญ่

2. ทรรศนะของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการศึกษา ให้เด็กก่อนวัยเรียน พบว่า ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ อย่างหลากหลาย อัตราส่วนครูต่อเด็ก 1:20 การจัดสรรงบประมาณเป็นรายหัว ครูผู้สอนควรเป็นผู้จัดแนวประสบการณ์ การวางแผน ควรมีการเตรียมวางแผน วางแผนนำแผนไปปฏิบัติ ประเมินผลและปรับปรุงผล อาคารเรียนควรเป็นเอกเทศ ชุมชนควรมีส่วนร่วมด้านการเงิน แรงงานและวัสดุ

วิชชุลดดา งามปลอด (2540, หน้า 93) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี และการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล โดย 1) ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน คาดหวังให้เน้นการเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนต่อในระดับประถมศึกษา โดยเสริมให้กล้าแสดงออกและมีทักษะในการติดต่อกับผู้อื่นการให้ที่บ้านควรให้ทุกวันเป็นการคิดตัวเลข คิดพยัญชนะ นะ เสริมทักษะทางคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษเน้นคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต 2) ด้านครูผู้สอนคาดหวังให้ครูเอาใจใส่ต่อเด็ก มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก กรณีที่เด็กมีปัญหาด้านการเรียน ครูควรเชิญผู้ปกครองมาพบเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียน ระดับการศึกษาของครูไม่จำเป็นต้องสาขาอนุบาลแต่มีความสามารถสอนได้หรือผ่านการอบรมด้านอนุบาล และเมื่อเด็กเลื่อนชั้นควรให้ครูคนใหม่ประจำชั้น 3) ด้านสื่อการเรียนการสอนคาดหวังให้ใช้สื่อประเภทเสริมความพร้อมทางคณิตศาสตร์และกิจกรรมอื่นโรงเรียนควรจัดหาสื่อเองมากกว่าที่จะให้ผู้ปกครองช่วยเหลือ 4) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมคาดหวังให้มี ห้องเรียน ที่สะอาดถูกสุขลักษณะ อากาศถ่ายเทสะดวก มีเครื่องเล่นสนามไว้ในที่ที่เหมาะสม 5) ด้านการอำนวยความสะดวกและบริการอื่น ๆ คาดหวังให้มีการจัดบริการอาหารว่างและอาหารกลางวันให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการ อาคารเรียนอนุบาลควรเป็นเอกเทศแยกจากอาคารอื่น โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมชมกิจกรรมของนักเรียน 6) ด้านการประเมินผลคาดหวังให้ทำการประเมินผลเดือนละครั้งโดยใช้วิธีการตรวจผลงานเด็กและการสังเกตและนำเอาผลการประเมินไปพัฒนาเด็กให้ดีขึ้น

วาม ดุลยากร (2540, หน้า 201) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล ต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบวรจรัญรัตน์ จังหวัดลพบุรี จากกลุ่มประชากรเป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบวรจรัญรัตน์ แผนกอนุบาล ประจำปีการศึกษา 2539 จำนวน 600 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการจัดการเรียนการสอนควรเน้นการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยต้องการให้เน้นวิชาการในระดับอนุบาลปีที่ 3 เพื่อเตรียมขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และควรมีการสอนคอมพิวเตอร์สำหรับ

เด็กอนุบาล คุณลักษณะของนักเรียนของโรงเรียนทุกด้านเน้นครูอนุบาลต้องจบเอกอนุบาล โดยเฉพาะครูอนุบาล ควรมีเมตตา กรุณาและรักเด็ก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ควรมีการประชุมพบปะผู้ปกครองให้มากขึ้น และสภาพห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ การถ่ายเทอากาศดี มีลมพัดผ่าน สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเน้นความปลอดภัย สะอาด และมีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้

มณฑิภา สุจริตกุล (2540, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ปกครอง ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในระดับก อนปฐมศึกษา ในเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้ นักเรียนได้ รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ชาติรี พันธุ์รส (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะของคณะกรรมการ พัฒนาเด็กในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอนิคมน้ำอ้อย จังหวัดมุกดาหาร พบว่า สภาพการปฏิบัติงานของคณะกรรมการพัฒนาเด็ก มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยในเรื่อง การอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ผู้ปกครองผลัดเว รกันมาทำอาหารกลางวันให้เด็กเล็ก การผลิตสื่อการเรียนการสอนแก่เด็ก และปัญหาการให้การสนับสนุนจากนักวิชาการแ ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายหลังที่ได้จัดกิจกรรมแทรกแซงแล้วปัญหาดังกล่าวลดลง

เยาวภา เตชะคุปต์ (2542, หน้า 32) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมเด็ก ให้มีการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน โดยจัดทำ แบบการจัดประสบการณ์ไปใช้เพื่อให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ แนวคิดกิจกรรม อุปกรณ์ การประเมินผลและการจัดประสบการณ์แก่เด็กในระดับนี้จะไม่เป็นการ สอนหนังสือ แต่เน้นการเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะเด็กในวัยนี้จะสนใจในสิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อมอยู่ ตลอดเวลา ควรจัดสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กได้ปรับตัว เข้ากับผู้อื่น จึงต้องจัดกิจกรรมให้เด็กทั้งในและนอกห้องเรียน การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน ต้องเหมาะสมกับวัยของเด็ก ควรเป็นเนื้อหาที่ปูพื้นฐานให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน

สายชน หมวกเหล็ก (2542, หน้า 78) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียน อนุบาลเอกชนมากที่สุดคือ 1) ปัจจัยเกี่ยวกับตัวครู ได้แก่ ครูเอาใจใส่ดูแลนักเรียนและให้การบ้าน สม่ำเสมอ 2) ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ได้แก่ โรงเรียน เน้นการ เตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเป็นสำคัญและส่งเสริมให้เด็กอ่าน เขียน คิดคำนวณได้ 3) ปัจจัย

เกี่ยวกับการบริการอาหารและสุขภาพ ได้แก่ การจัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวัน ที่สะอาดและถูกหลักโภชนาการและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน 4) ปัจจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้แก่ โรงเรียนช่วยเหลือผู้ปกครองโดยแบ่งชำระค่าเทอมได้ในอัตราส่วนที่เหมาะสม 5) ปัจจัยเกี่ยวกับที่ตั้ง ได้แก่ โรงเรียนตั้งอยู่แหล่งที่สะดวกในการเดินทาง รับ-ส่งนักเรียน และตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่มีกลิ่น เสียง หรือสิ่งที่เป็นอันตรายอยู่ข้างเคียง สำหรับปัจจัยการบริการอื่น ๆ ได้แก่ สระว่ายน้ำ และห้องนอนปรับอากาศ มีผลต่อการตัดสินใจน้อยกว่า 5 ปัจจัยดังกล่าว

สุภารัตน์ แซ่ซี (2542, หน้า 56) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังในเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนมุ่งพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายอารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้เด็กมีความพร้อมเพื่อศึกษาต่อไปในระดับชั้นประถม ครูอนุบาลต้องเป็นผู้ทำให้เด็กเกิดความรักและไว้วางใจมากที่สุด สื่อการเรียนการสอนควรมีความปลอดภัย สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเหมาะกับเด็กอนุบาล ห้องเรียนมีบรรยากาศและมีแสงสว่างเพียงพอ ครูต้องแจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบสม่ำเสมอ และมีการเอาใจใส่ความปลอดภัยในการรับ-ส่งนักเรียน

นัยนา ยิ่งสกุล (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดสถานบริบาลเด็กก่อนวัยเรียนของเอกชน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้าง ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยคาดหวังให้สถานบริบาลมีอาคารเรียนมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย อาหารและเครื่องดื่มสะอาดปลอดภัย และมีคุณ ค่าครบถ้วนตามหลักโภชนาการเด็กมีสุขนิสัยที่ดีตามวัย มีการวางระบบรักษาความปลอดภัยภายในสถานบริบาลให้มีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เครื่องเล่นเหมาะสมกับวัย ครูและพี่เลี้ยงเป็นคนดี รักเด็กมีเมตตากรุณา สุภาพ อ่อนโยน มีความรู้ความเข้าใจในจิตวิทยาเด็ก ปฏิบัติให้เด็กมีคุณธรรมและจริยธรรมขั้นพื้นฐานและจัดให้เด็กได้มีโอกาสนำความรู้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน

บุญยิ่ง เทคน้อย (2545, หน้า 67) ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามทัศนะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่เลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้แสดงลักษณะที่ปรากฏให้เห็นว่า มีความฉลาดทางปัญญาที่มีลักษณะเฉพาะตัว อย่างน้อย 3 ลักษณะ และ

เห็นว่าความฉลาดทางปัญญาของเด็กมีความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลกับการเรียนรู้ ส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นระหว่างการเลี้ยงดูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เกษม ใจถึง (2545, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา นักเรียน กลุ่มโรงเรียนอนุตรสัมพันธ์ อำเภอต๋อยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ด้านการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการสนับสนุนให้มีการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

ปิยะนันท์ ทิรัณย์ชโลทร (2545, หน้า 47-48) ได้วิจัยเรื่องความเข้าใจของผู้ปกครอง ชาวใต้หวันเกี่ยวกับคุณภาพและความพึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมเด็กก่อนวัยเรียน วัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ เพื่อศึกษาความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณภาพและความพึงพอใจต่อโปรแกรมศึกษาผลกระทบของลักษณะครอบครัวที่มีต่อความเข้าใจในคุณภาพ และความพึงพอใจกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองชาวใต้หวันจำนวน 720 คน ที่มีบุตรอายุระหว่าง 4-6 ปี และศึกษาอยู่ในโรงเรียนอนุบาล 1 ใน 4 แห่งของโรงเรียนอนุบาลอำเภอและ อีก 12 แห่ง ในเต้าหยวน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ ใช้แบบสอบถามประกอบด้วย 6 ตอน คือ ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ข้อมูลการเลือกโปรแกรม การรับรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับคุณภาพโปรแกรม ความพึงพอใจในโปรแกรมของผู้ปกครอง ความคิดเห็นและคำแนะนำเพื่อการปรับปรุงคุณภาพ และข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ MANOVA และ One-Way ANOVA ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและหาค่า T-test ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองชาวใต้หวันมีความ พึงพอใจต่อคุณภาพในกระบวนการการทำงานมากกว่าคุณภาพของแผนในโปรแกรม การศึกษา ลักษณะครอบครัว พบว่า ระดับการศึกษารายได้ของครอบครัวมีอิทธิพลต่อความเข้าใจ ในคุณภาพโปรแกรมของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อคุณวุฒิ ของครูมากกว่าผู้ปกครองที่มีบุตรอยู่ในโปรแกรมที่หวังผลกำไร และพบว่าการจัดบริการอำนวยการ ความสะดวกต่าง ๆ สถานที่ตั้ง หลักสูตรและโปรแกรมคุณวุฒิของครู เป็นสิ่งที่มีผลต่อความเข้าใจ ในการเลือกโรงเรียนอนุบาลของชาวใต้หวัน

บัลลังก์ จันทบูรณ์ (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาระดับ ก่อนประถมศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าด้านเป้าหมายไม่มีปัญหาในการจัดการศึกษา แต่ส่วนใหญ่ต้องการให้รับบริการเด็กในเขต ชุมชนที่สถานศึกษาตั้งอยู่เป็นอันดับแรกและจัดตั้งศูนย์บริการเพื่อพัฒนางานในด้านการจัด การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในเขตรับผิดชอบ ด้านหลักการศึกษา รูปแบบ จุดมุ่งหมาย แนว การ จัด ประสพ การ ณ์ และการ ประเมิ น ผล ส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับการจัดห้องเรียน ห้องอื่นและสถานที่สำหรับการบริการสุขภาพที่ไม่เป็นสัดส่วน จำนวน โต๊ะเก้าอี้ ตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ จึง ควร จัด ทำ น โย บาย แผน การ จัด การ ศึกษา

โดยมุ่งเน้นให้เด็กได้รับบริการอย่างทั่วถึงและส่งเสริมการบริการในทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านวิชาการ ด้านส่งเสริมสุขภาพเด็ก ด้านส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ควรจัดรูปแบบประสบการณ์ ให้ครอบครัวพัฒนาการทุกด้าน ควรมีการวัดและประเมินผลเด็กอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ด้านบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร ส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับการขาดทักษะการแก้ปัญหา ข้อบกพร่องของผู้เรียนด้านการพูดภาษาไทยกลาง ขาดการนิเทศการให้คำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ หน่วยงานต้นสังกัด จึงควรกำหนดวุฒิการศึกษาและคุณสมบัติของครู ควรส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบที่หลากหลายและต่อเนื่อง และสำหรับด้านรูปแบบของการอุดหนุน สภาพปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ คือ สถานศึกษาไม่ได้รับการอุดหนุนงบประมาณที่เพียงพอ เช่น อาคาร สถานที่ เครื่องแต่งกายเด็ก อาหารกลางวันและอาหารเสริมนมที่เพียงพอกับจำนวนเด็ก จึงควรสนับสนุนให้มีการอุดหนุนสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน ด้านการบริหารและประสานงาน พบว่ามีปัญหาด้านการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรจัดรูปแบบการบริหารสถานศึกษาในรูปคณะกรรมการควรมีการกำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ นิเทศ และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จันทรา จันทร สุขสวัสดิ์ (2546, บทคัดย อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคาดหวังของ ผู้ปกครองที่มีต อการจัดการศึกษาระดับก อนประถมศึกษ ของโรงเรียนอนุบาลจันทร อําเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังต านการจัดสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ไต่ แก อาคารสถานที่ที่มีความมัน คงแข็งแรงและปลอดภัย เนื่องจากในป จจุบันมีขาวเกี่ยวกับอุบัติเหตุในสถานศึกษาเกิดขึ้น บ่อยครั้ง ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือ ความบกพร่องต านสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ผู้ ปกครองจึงมีความกังวลในความปลอดภัยของบุตรหลานขณะที่อยู่ในโรงเรียน และต้องการให้สถานศึกษาได้ให้ความเอาใจใส่ ในต านความมันคง แข็งแรง ของอาคารสถานที่เป นสำคัญ

รัชนีกร หงษ์พันธ์ (2547) ที่ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาการผสมผสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาการเรียน รู้ระหว่างโรงเรียนและบ้านไว้ว่า การพบผู้ปกครองในรูปแบบของ Open House เป็ นการเชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียนและร่วมกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น ซึ่งจะช่วยสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนแ ละผู้ปกครองจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในปัญหา ต่าง ๆ ของผู้เรียน และช่วยในการหาแนวทาง เ สริมสร้างการเรียนรู้ให้นักเรียน การจัดกิจกรรมการเข้าค่ายโดยขอความร่วมมือจากผู้ปกครองเช่น ให้ผู้ปกครอง อำนวยความสะดวกเรื่องค่ายพักแรม หรือให้ผู้ปกครองมาเยี่ยมค่ายพักแรมในลักษณะนี้จะช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนและผู้เรียน การใช้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียน การสอน การเชิญผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรพิเศษบรรยายสิ่งที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผลที่ได้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน

สัมฤทธิ์ เนตรประไพ (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครปฐม มีความคิดเห็นในการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน เรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปหาต่ำ ได้แก่ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานวิชาการ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำแนกตามระดับการศึกษา เพศ ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งและขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลที่คณะผู้บริหารปฏิบัติงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทนา อธิยาจิริกุล(2549, บทคัดย่อ) พบว่า ระดับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกข้อ และเมื่อพิจารณาการปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และการปฏิบัติหน้าที่ทั่วไป พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กและองค์กรชุมชน ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ความคาดหวังในประโยชน์ที่จะได้รับ จำนวนครั้งการได้รับการฝึกอบรม การได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ระดับการศึกษาสถานภาพการสมรส อายุ การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐระยะเวลาการดำรงตำแหน่งและรายได้ของผู้ดูแลเด็ก กับระดับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก สามารถอธิบายความแปรปรวนของคะแนนระดับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กได้ร้อยละ 44.3 โดยตัวแปรที่มีน้ำหนักในการทำนายเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กและองค์กรชุมชน ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ความต้องการในประโยชน์ที่จะได้รับ จำนวนครั้ง การได้รับการฝึกอบรมและระดับการศึกษา และตัวพยากรณ์ที่ดีของระดับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็ก ในภาพรวมมี 6 ตัว ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กและองค์กรชุมชน ความต้องการในประโยชน์ที่จะได้ รับจำนวนครั้งการได้รับการฝึกอบรม การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่รัฐและระดับการศึกษาโดยตัวแปรพยากรณ์ชุดนี้ ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคะแนนระดับการปฏิบัติงานของผู้ดูแลเด็กได้ ร้อยละ 59

ธนวรรณ ทองอ่อน (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กในเขตอำเภอแม่ใจ จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็ก เขตอำเภอแม่ใจ จังหวัดนครปฐม พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ระดับมากทุกด้านโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ การดูแลโภชนาการ ครูดูแลเด็ก การดูแลความปลอดภัย การดูแลสุขภาพการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดกิจกรรม ความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็ก ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมและศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนคร นครปฐมพบว่า ในด้านของ การจัดกิจกรรม การดูแลโภชนาการ การดูแลสุขภาพ การดูแลความปลอดภัยครูผู้ดูแลเด็ก ไม่แตกต่างกัน สำหรับในด้านการจัดสภาพแวดล้อม พบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมกับศูนย์พัฒนาเด็กไม่สังกัดเทศบาลนคร นครปฐมต่อการจัดบริการดูแลเด็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และข้อเสนอแนะของผู้ปกครองต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเขตอำเภอแม่ใจ จังหวัดนครปฐม สรุปได้ดังนี้ การจัดสภาพแวดล้อมต้องจัดสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ ร่มรื่นเย็นสบาย ด้วยการปลูกต้นไม้ สวมหมวกผ้าคลุมได้รับการตัดอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ดูสะอาดตาและป้องกันอันตรายจากสัตว์ร้าย และควรเพิ่มเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กให้เพียงพอต่อความต้องการของเด็ก การจัดกิจกรรมกิจกรรมที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กจัดควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมมาก ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ เช่น ไปทัศนศึกษานอกศูนย์พัฒนาเด็ก การดูแลโภชนาการ ควรจัดอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ให้ครบทั้ง 5 หมู่ทุกวัน ครูควรที่จะดูแลให้เด็กรับประทานอาหารมาก ๆ และควรปลูกฝังให้เด็กชอบรับประทานผักและผลไม้ และในแต่ละปีครูและผู้ประกอบอาหารควรมีโอกาสเข้ารับการอบรมด้านโภชนาการอย่างน้อย 1 ครั้ง การดูแลสุขภาพ ควรจัดแพทย์มาตรวจสุขภาพเด็กอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ควรให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของเด็กอย่างสม่ำเสมอ และภายในศูนย์พัฒนาเด็กไม่ควรเลี้ยงสุนัขและแมวอาจจะนำมาซึ่งอันตรายได้ การดูแลความปลอดภัย ทางเดินระหว่างอาคารเรียน ห้องน้ำและห้องอาหารควรมีหลังคาคลุมทางเดินด้วย เพื่อป้องกันแสงแดดและฝน ควรจัดครูเวรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดในขณะที่เด็กกำลังเล่นเครื่องเล่นสนามและควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยหน้าประตูทางเข้า-ออก ตลอดทั้งวันครูดูแลเด็ก ควรดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดและอยู่กับเด็กด้วยความรัก ความห่วงใยเพื่อให้เด็กเกิดความอบอุ่น คุ่นเคยและไว้วางใจ ครูควรลงโทษเด็กให้ถูกวิธีและควรเพิ่มจำนวนครูให้สอดคล้องกับจำนวนของเด็ก

สรุป ศูนย์พัฒนาเด็กเป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกที่เด็กอายุ 2-5 ขวบ ได้เข้ามาศึกษาเพื่อทำการเตรียมความพร้อมเพื่อเตรียมให้อ่านออก เขียนได้ และเพื่อเตรียมเข้าศึกษาในระดับอนุบาลต่อไป โดยศูนย์พัฒนาเด็กจะทำการเตรียมความพร้อมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เมื่อเด็กได้รับการเตรียมความพร้อมมาอย่างดีแล้ว เด็ก ๆ เหล่านี้ก็จะสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ และพร้อมที่จะเรียนในระดับสูงขึ้นไป ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลนครนครปฐมและศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นแหล่งที่ผู้วิจัยใช้ศึกษาและได้นำการจั ดบริการดูแลเด็กของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มาศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อม การจัดกิจกรรม การดูแลโภชนาการ การดูแลสุขภาพ การดูแลความปลอดภัย และครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งการบริการ ดูแลเด็กนั้น นับว่าเป็นภาระหน้าที่สำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จะต้องพยายามทำให้งานต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดำเนินไปอย่างราบรื่นจะต้องบริการดูแลเด็กให้ดีที่สุด เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความมั่นใจในคุณภาพของการจัดบริการดูแลเด็กและให้ความไว้วางใจในการส่งบุตรหลานเข้ามาศึกษา ดังนั้นการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครอง ังต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะช่วยให้ศูนย์พัฒนาเด็กต่าง ๆ ได้รับรู้แนวทางการพัฒนาและนำไปปรับปรุงการจั ดบริการดูแลเด็กให้เกิดความพึงพอใจ ของผู้ปกครองนักเรียนต่อไป

สัมเรียง โภชนาธาร (2549 , บทคัดย่อ) ได้ศึกษายุทธศาสตร์การบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครแห่งหนึ่งในจังหวัดภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ผู้บริหารนำมาใช้ในการบริหารงานจนประสบความสำเร็จ มี 5 ยุทธศาสตร์ด้วยกัน ได้แก่ ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ยุทธศาสตร์ด้านการมีปฏิสัมพันธ์แบบ 3 มิติ ยุทธศาสตร์ด้านการจัดสรรค่าใช้จ่ายให้สอดคล้องกับภารกิจ ยุทธศาสตร์ด้านการเรียนการสอนที่เน้นธรรมชาติของผู้เรียน และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เงื่อนไขที่มีผลต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสบความสำเร็จในการบริหารอย่างมาก มี 7 เงื่อนไขด้วยกัน คือ ประการแรก เงื่อนไขจากบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และสถานที่ ซึ่งมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ความปลอดภัย ความสะอาด ความสะดวกสบาย สภาพแวดล้อมโดยรอบ ความเป็นสัดส่วน ใกล้แหล่งเรียนรู้ และ ชุมชน และมีอุปกรณ์สี่ อการสอนครบ ประการที่สอง เงื่อนไขจากหลักสูตร มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ เป็นหลักสูตรท้องถิ่น เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุก ๆ ด้าน เป็นหลักสูตรที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประการที่สาม เงื่อนไขจากเทคนิคกระบวนการสอน มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ เทคนิคใช้นิทานประกอบ เทคนิคการเรียนรู้จากรูปธรรมสู่นามธรรม เทคนิคการใช้เพลงประกอบ เทคนิคการพัฒนาการกล้ามเนื้อ และเทคนิคการนำสื่อมาประกอบ

กิจกรรมประการที่สี่ เงื่อนไขจากภาวะผู้นำของผู้บริหารมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การให้ความเป็นธรรมกันทุกฝ่าย การเป็นนักประชาธิปไตย กล้าตัดสินใจ การเสริมขวัญและกำลังใจ และการเป็นกัลยาณมิตร ประการที่ห้า เงื่อนไขจากงบประมาณมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ งบประมาณด้านการพัฒนาอาคารสถานที่ งบประมาณด้านการจัดการเรียนการสอน และงบประมาณด้านวัสดุและครุภัณฑ์ ประการที่หก เงื่อนไขจากการนิเทศ ติดตามและประเมินผล มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้บริหารเทศบาลเป็นผู้นิเทศ ติดตาม ประเมินผล หัวหน้าศูนย์เป็นผู้นิเทศติดตามและประเมินผลและผู้ปกครองเป็นผู้นิเทศ ติดตามและประเมินผลและประการสุดท้ายเงื่อนไขจากครูมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ครูมีความรักในอาชีพ ครูมีความรักและเข้าใจเด็ก และครูมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

ณัฐวุฒิ หลวงธิดา (2549, หน้า 50) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งแดง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านการวางแผน พบว่าชุมชนมีส่วนร่วมนำเสนอความต้องการของชุมชนในการจัดการศึกษา และร่วมนำเสนอปัญหาที่ข้องใจมาใช้ในการจัดการศึกษารวมทั้งมีส่วนร่วมนำเสนอปัญหาของชุมชนในการจัดการศึกษา ร่วมรับรู้ปัญหาของโรงเรียนในการจัดการศึกษา ด้านการประสานงาน พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเสียสละเวลาให้กับโรงเรียนในการประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนา สถานศึกษา ช่วยประสานงานกับบุคคลในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา

ณัฐวุฒิ หลวงธิดา (2549, หน้า 50) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งแดง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านการประสานงาน พบว่าชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเสียสละเวลาให้กับโรงเรียนในการประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนา สถานศึกษา ช่วยประสานงานกับบุคคลในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ประเด็นการไม่มีส่วนร่วม ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในเรื่องของการประสานงานกับองค์กรอื่นนอกท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ส่วนปัญหาที่พบในการประสานงาน คือ ชุมชนไม่รับรู้ปัญหา ความเคลื่อนไหวของโรงเรียนหรือปัญหาของนักเรียน ไม่มีการประสานงานระหว่างชุมชนกับโรงเรียน

เจ็ดโฉม บุญยโหดระ (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคาดหวังของ ผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนกอนระดี บัณฑิตศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดินแดง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังในการจัดการศึกษา สภาพแวดล้อม อยู่ในระดับมากที่สุด เกี่ยวกับอาคารเรียนมีความแข็งแรงและปลอดภัย ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทสะดวก โปร่งสบาย และปราศจากเสียงรบกวน โต๊ะเก้าอี้ในห้องเรียน มีขนาดมาตรฐานเหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอสำหรับเด็ก

วันเพ็ญ เดชบุญ (2550, หน้า 38) ศึกษาการบริหารและการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสามง่าม จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษา พบว่า ความต้องการในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสามง่าม เช่น ด้านการบริหารของคณะบริหาร ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการจัดเตรียมสถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านสภาพแวดล้อมภายในของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกด้าน ยกเว้น ในบาง ด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการบริหารของคณะบริหารเทศบาลตำบลสามง่าม และด้านหลักสูตรการเรียนการสอน เมื่อเปรียบเทียบทุกด้าน พบว่า มีความต้องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสามง่าม เช่น ด้านการบริหารของคณะบริหารเทศบาลตำบลสามง่าม ด้านการจัดสรรงบประมาณ หลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการจัดเตรียมสถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านสภาพแวดล้อมภายใน ภายนอก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ฯลฯ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบทุกด้าน พบว่า มีความพึงพอใจในการบริหารจัดการด้านหลักสูตรการเรียนการสอนมากกว่าด้านอื่น ๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก สังกัด เทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพการจัดการศึกษาและความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 จำนวนทั้งหมด 68 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือแบบสอบถามความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์โดยขอ อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สภาพภาพ อาชีพ รายได้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝกซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพการจัดการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพการจัดการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สภาพการจัดการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก ซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ความต้องการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ความต้องการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา หลักสูตร และการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและปรับปรุงแบบสอบถามโดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบสอบถามให้เหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาขอบเขตที่จะวิจัย

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขให้ข้อเสนอแนะด้านความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาสาระ

4. นำแบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการจัดการศึกษาและการวิจัยทางการศึกษาจำนวน 3 คน ทำการตรวจสอบและหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC: Item of Objective Congruency) ค่า IOC ที่ได้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.66 ถึง 1.00

5. นำแบบสอบถามไปใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการดังนี้

1. ทำบันทึกข้อความถึงนายกเทศมนตรีตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำแบบสอบถามแจกให้ประชากรเป็นรายบุคคลด้วยตนเอง จำนวนทั้งสิ้น 68 ฉบับ โดยนัดหมายเวลาในการขอรับคืนและรอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
3. นำข้อมูลมาจัดเรียงเรียงและจัดหมู่เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยใช้เกณฑ์ตามระดับมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4.21 – 5.00	หมายถึง	สภาพการจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	สภาพการจัดการอยู่ในระดับมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	สภาพการจัดการอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	สภาพการจัดการอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	สภาพการจัดการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยใช้เกณฑ์ตามระดับมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	มีความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล ป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของเทศบาลตำบล ป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 จำนวน 68 คน โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการศึกษา จำนวน 68 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมดจำนวน 68 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ ค่าร้อยละ และนำเสนอ ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษา ในปัจจุบันของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล ป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก เทศบาลตำบล ป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (μ) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (n=68)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	19	27.90
หญิง	49	72.10
รวม	68	100
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	14	20.60
30 – 39 ปี	29	42.60
40 – 49 ปี	14	20.60
50 ปีขึ้นไป	11	16.20
รวม	68	100
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	36	52.90
มัธยมศึกษา/ปวช.	23	33.80
อนุปริญญา/ปวส.	3	4.40
ปริญญาตรี	6	8.80
รวม	68	100
สถานภาพ		
โสด	4	5.90
สมรส	64	94.10
รวม	68	100

ตาราง 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=68)	ร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกร	37	54.40
รับราชการ	3	4.40
รับจ้าง	21	30.90
ค้าขาย	1	1.50
อื่นๆ แม่บ้าน	6	8.80
รวม	68	100
รายได้		
ต่ำกว่า 1,000 บาท/เดือน	13	19.10
1,001 – 5,000 บาท/เดือน	39	57.40
5,001 – 10,000 บาท/เดือน	13	19.10
สูงกว่า 10,000 บาท/เดือน	3	4.40
รวม	68	100

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 72.10 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 27.90 และส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.60 รองลงมา คือ อาชีพที่มากกว่า 30 ปี และอายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.60 และน้อยที่สุด คือ อายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 16.20 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 52.90 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 33.80 และน้อยที่สุดคือ อนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 4.40 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 94.10 รองลงมาคือ โสด คิดเป็นร้อยละ 5.90 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 54.40 รองลงมาคือ มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 30.90 และน้อยที่สุดคือ อาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 1.50 และส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 1,001-5,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 57.40 รองลงมา มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 บาท/เดือน และมีรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 19.10 และมีรายได้สูงกว่า 10,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 4.40

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษา ในปัจจุบันของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล
ป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.06	0.74	มาก
2 ด้านบุคลากร	4.14	0.73	มาก
3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย	4.01	0.78	มาก
4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.09	0.75	มาก
5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	3.68	0.94	มาก
ทั้งหมด	3.98	0.79	มาก

จากตาราง 2 พบว่า สภาพ การจัดการศึกษา ในปัจจุบัน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล
ตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ
มาก ($\mu=3.98$) เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้าน บุคลากร ($\mu=4.14$)
รองลงมาคือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\mu=4.09$) ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก ($\mu=4.06$) ด้านอาคารส ถานที่ สิ่งแวดล้อมและความ ปลอดภัย ($\mu=4.01$) และด้านการมี
ส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด($\mu=3.68$)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ด้านบริหารจัดการ

สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านบริหารจัดการ)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 เทศบาลกำกับดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้มีคุณภาพ	3.88	0.68	มาก
2 เทศบาลสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวัน และอาหารเสริม (นม) ให้เด็ก	4.32	0.72	มากที่สุด
3 จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็ก ด้อยโอกาส	4.32	0.66	มากที่สุด
4 รถ รับ-ส่ง นักเรียน อยู่ในสภาพใช้การได้ อย่างปลอดภัย	3.85	0.80	มาก
5 กำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ปีละสองครั้ง	3.91	0.82	มาก
ทั้งหมด	4.06	0.74	มาก

จากตาราง 3 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาล
ตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก
($\mu=4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เทศบาลสนับสนุนงบประมาณอาหาร กลางวันและ
อาหารเสริม(นม) ให้เด็ก และจัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาสมีค่าเฉลี่ยสูงสุด
($\mu=4.32$) รองลงมา คือ กำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ปีละสองครั้ง ($\mu=3.91$) และเทศบาล
กำกับดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็ก ให้มีคุณภาพ ($\mu=3.88$) ตามลำดับ ส่วน รถ รับ- ส่ง นักเรียน อยู่ในสภาพใช้การได้
อย่างปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=3.85$)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ด้านบุคลากร

	สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน	(μ)	(σ)	แปลผล
	ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านบุคลากร)			
1	ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน	4.06	0.73	มาก
2	ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ	4.22	0.73	มากที่สุด
3	ผู้ดูแลเด็กตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยนต่อเด็ก	4.16	0.73	มาก
4	ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง เด็กด้วยความเต็มใจ	4.10	0.79	มาก
5	ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียน การสอนที่เหมาะสมกับเด็ก	4.16	0.66	มาก
	ทั้งหมด	4.14	0.73	มาก

จากตาราง 4 พบว่าสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก เทศบาล ตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ดูแลเด็กประพฤติ ตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจาและ จิตใจ มีค่าเฉลี่ย สูงสุด ($\mu=4.22$) รองลงมา คือ ผู้ดูแลเด็กตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยนต่อเด็ก และผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็ก ($\mu=4.16$) ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กด้วยความเต็มใจ ($\mu=4.10$) ตามลำดับ ส่วนผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=4.06$)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย)		(μ)	(σ)	แปลผล
1	ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สะดวกต่อการไปกลับ ของเด็ก	4.26	0.70	มากที่สุด
2	สภาพอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรง	4.44	0.58	มากที่สุด
3	พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย	4.28	0.67	มากที่สุด
4	สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารร่มรื่น สวยงาม	3.91	0.93	มาก
5	ขนาดพื้นที่ใช้สอยในอาคารเพียงพอกับการปฏิบัติ กิจกรรมของเด็ก	4.01	0.74	มาก
6	ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม แยกคนละอาคาร	4.00	0.71	มาก
7	บริเวณภายนอกอาคารไม่มีหลุมบ่อ ปลอดภัย สำหรับเด็ก	4.26	0.73	มากที่สุด
8	พื้นที่เล่นกลางแจ้งมีขนาดกว้างขวาง	3.62	0.90	มาก
9	เครื่องเล่นสนามมีความปลอดภัย	3.65	0.91	มาก
10	เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อวัยของเด็ก	3.62	0.96	มาก
ทั้งหมด		4.01	0.78	มาก

จากตาราง 5 พบว่าสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\mu=4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สภาพอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.44$) รองลงมา คือ พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ($\mu=4.28$) ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สะดวกต่อการ ไป-กลับของเด็ก และบริเวณภายนอกอาคารไม่มีหลุมบ่อ ปลอดภัยสำหรับเด็ก ($\mu=4.26$) ตามลำดับ ส่วนพื้นที่เล่น กลางแจ้งมีขนาดกว้างขวางและเครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อวัยของเด็ก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=3.62$)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร)		(μ)	(σ)	แปลผล
1	จัดประสบการณ์ที่เน้นการเตรียมความพร้อม ให้กับเด็ก	4.25	0.63	มากที่สุด
2	จัดกิจกรรมพัฒนาการทางด้านร่างกาย เหมาะกับวัยเด็ก	4.19	0.67	มาก
3	จัดกิจกรรมพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ เหมาะกับวัยเด็ก	4.04	0.76	มาก
4	จัดกิจกรรมพัฒนาด้านสติปัญญา เหมาะกับ วัยเด็ก	4.12	0.72	มาก
5	จัดกิจกรรมพัฒนาด้านสังคมเหมาะกับวัยเด็ก	4.09	0.75	มาก
6	จัดกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี	4.15	0.68	มาก
7	จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก	3.82	1.01	มาก
ทั้งหมด		4.09	0.75	มาก

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาล
ตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ในภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดประสบการณ์ที่เน้นการเตรียม
ความพร้อมให้กับเด็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.25$) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมพัฒนาการ
ทางด้านร่างกายเหมาะกับวัยเด็ก ($\mu=4.19$) และ การ จัดกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี
($\mu=4.15$) ตามลำดับ ส่วนการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=3.82$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบัน ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน)		(μ)	(σ)	แปลผล
1	เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก	3.56	0.98	มาก
2	จัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหว ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบ	3.69	0.90	มาก
3	เชิญผู้ปกครองประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและ หาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก	3.78	0.90	มาก
4	จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง	3.69	0.97	มาก
ทั้งหมด		3.68	0.94	มาก

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจาก ทุกภาคส่วน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เชิญผู้ปกครองประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=3.78$) รองลงมา คือ การจัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองทราบ และการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง ($\mu=3.69$) ตามลำดับ ส่วนการเชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=3.56$)

ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.04	0.95	มาก
2 ด้านบุคลากร	4.30	0.73	มากที่สุด
3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	4.08	0.84	มาก
4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร	4.01	0.81	มาก
5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	3.86	0.93	มาก
ทั้งหมด	4.06	0.85	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านบุคลากร ($\mu=4.30$) รองลงมาคือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\mu=4.08$) ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\mu=4.04$) และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\mu=4.01$) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=3.86$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง
ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ
จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการ

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา (ด้านบริหารจัดการ)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 เทศบาลดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้ได้มาตรฐานการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.22	0.75	มากที่สุด
2 จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจนและ เด็กด้อยโอกาส โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย	4.40	0.72	มากที่สุด
3 รถ รับ-ส่ง นักเรียน อยู่ในสภาพใหม่ ใช้การ ได้อย่างปลอดภัย	4.16	0.82	มาก
4 เทศบาลจัดซื้อชุดนักเรียนและชุดพื้นเมือง ให้แก่เด็กทุกคนอย่างทั่วถึง	3.68	1.45	มาก
5 รับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ทุก 3 เดือน	3.76	1.02	มาก
ทั้งหมด	4.04	0.95	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก ($\mu=4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดบริการรถรับ-ส่ง เด็กยากจนและ
เด็กด้อยโอกาสโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.40$) รองลงมา คือ เทศบาลดูแล
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
($\mu=4.22$) และรถรับ-ส่ง นักเรียนอยู่ในสภาพใหม่ ใช้การได้อย่างปลอดภัย ($\mu=4.16$) ตามลำดับ
ส่วนเทศบาลจัดซื้อชุดนักเรียนและชุดพื้นเมืองให้แก่เด็กทุกคนอย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด
($\mu=3.68$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง
ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ
จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากร

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา (ด้านบุคลากร)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน	4.28	0.79	มากที่สุด
2 ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ	4.37	0.73	มากที่สุด
3 ผู้ดูแลเด็กดูแลเด็กด้วยความรักความอ่อนโยน	4.40	0.60	มากที่สุด
4 ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็ก ด้วยความเป็นมิตร	4.35	0.66	มากที่สุด
5 ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วย พฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ใช้ความรุนแรง	4.34	0.80	มากที่สุด
6 ผู้ดูแลเด็กสนับสนุนให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยน เรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก	4.05	0.77	มาก
ทั้งหมด	4.30	0.73	มากที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากร ในภาพรวม อยู่ในระดับ
มากที่สุด ($\mu=4.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้ดูแลเด็กดูแลเด็กด้วยความรัก ความอ่อนโยน
มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.40$) รองลงมา คือ ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย
วาจาและจิตใจ ($\mu=4.37$) ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กด้วยความเป็นมิตร
($\mu=4.35$) และ ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน ($\mu=4.28$) ตามลำดับ
ส่วนผู้ดูแลเด็กสนับสนุนให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ($\mu=4.05$) มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง
ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ
จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา (ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 จัดสถานที่พักรอและมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง	3.85	0.83	มาก
2 จัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีไม้ดอกไม้ประดับหลากหลายพันธุ์	3.99	0.82	มาก
3 ทำรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วน	4.19	0.80	มาก
4 ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพาหะนำโรคภายในอาคาร	4.21	0.86	มากที่สุด
5 กำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัยในการ รับ-ส่งเด็ก	4.18	0.88	มาก
ทั้งหมด	4.08	0.84	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ
ความปลอดภัยในภาพรวม อยู่ในระดับมาก($\mu=4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าติดตั้งอุปกรณ์
ป้องกันพาหะนำโรคภายในอาคารมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.21$) รองลงมาคือ ทำรั้วกั้นบริเวณภายนอก
อาคารให้เป็นสัดส่วน($\mu=4.19$) และกำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัยในการรับ-ส่งเด็ก ($\mu=4.18$)
ตามลำดับส่วนจัดสถานที่พักรอและมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด($\mu=3.85$)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง
ต่อการจัดการศึกษาศูนัยพัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ
จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา (ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 จัดทำหลักสูตรการศึกษาศูนัยพัฒนา เด็กเล็กตามความต้องการของผู้ปกครอง	3.96	0.89	มาก
2 จัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่าน และเขียนมากกว่าพัฒนาด้านอื่น ๆ	3.99	0.74	มาก
3 จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกห้องเรียน	4.15	0.70	มาก
4 จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ นอกสถานที่	3.96	0.87	มาก
5 แจกผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ ผู้ปกครองทราบภาคเรียนละครั้ง	4.01	0.86	มาก
ทั้งหมด	4.01	0.81	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนัยพัฒนา
เด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝกอำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้
ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.15$) รองลงมา คือ แจกผลการประเมิน
พัฒนาการของเด็กให้แก่ผู้ปกครองทราบภาคเรียนละครั้ง ($\mu=4.01$) และจัดกิจกรรมที่เน้น
การส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนมากกว่าพัฒนาด้านอื่น ๆ ($\mu=3.99$) ตามลำดับ ส่วนจัดทำ
หลักสูตรการศึกษาศูนัยพัฒนาเด็กเล็กตามความต้องการของผู้ปกครอง และจัดกิจกรรมให้เด็ก
ได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=3.96$)

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครอง
ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ
จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา (ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน)	(μ)	(σ)	แปลผล
1 จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการจัดกิจกรรม ทุก 3 เดือน	3.79	0.92	มาก
2 ปฐมนิเทศชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียน การสอนก่อนเปิดภาคเรียน	3.74	0.91	มาก
3 จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง	3.84	0.94	มาก
4 จัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง	4.01	1.00	มาก
5 เชิญบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมาช่วยสอนในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	3.85	0.98	มาก
6 เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่างๆที่ศูนย์จัดขึ้น	3.90	0.85	มาก
7 จัดปฐมนิเทศสรุปผลพัฒนาการเด็กก่อนเปิด ภาคเรียน	3.85	0.92	มาก
ทั้งหมด	3.86	0.93	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก($\mu=3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าจัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็น
จากผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.01$) รองลงมาคือ เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่างๆที่ศูนย์จัดขึ้น
($\mu=3.90$) เชิญบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน มาช่วยสอนในศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กและจัดปฐมนิเทศสรุปผลพัฒนาการเด็กก่อนเปิดภาคเรียน ($\mu=3.85$) ตามลำดับ
ส่วนปฐมนิเทศชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด($\mu=3.74$)

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยอิสระเรื่อง การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล ป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษา ในปัจจุบัน และความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล ป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ประชากรในการวิจัย คือ ผู้ปกครองนักเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2554 จำนวน 68 คน จากการแจกแบบสอบถาม จำนวน 68 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 68 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพและรายได้ ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ สภาพการจัดการศึกษา ในปัจจุบันของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล ป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา มีข้อความถามจำนวนทั้งหมด 31 ข้อ และตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล ป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา มีข้อความถามจำนวนทั้งหมด 28 ข้อ วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการ วิจัย การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบล ป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ผลปรากฏตามรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 30-39 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ใน ระดับ ประถม ศึกษา สถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร และมีรายได้ระหว่าง 1,001-5,000 บาท/เดือน

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล ป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา โดยรวม สภาพกา รจัดการศึกษาอยู่ ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน เรียงตามลำดับดังนี้

2.1 ด้านบริหารจัดการ สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล ตำบล ป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า สภาพการจัดการศึกษาอยู่ ในระดับสูงสุดคือ เทศบาลสนับสนุน

งบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ให้เด็ก และจัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส รองลงมาคือ กำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ปีละสองครั้ง และเทศบาล กำกับ ดูแลการดำ เนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้มีคุณภาพและข้อที่มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุดคือรถรับ-ส่ง นักเรียน อยู่ในสภาพ ใช้การได้อย่างปลอดภัย

2.2 ด้านบุคลากร สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ย พบว่า สภาพการจัดการศึกษา อยู่ในระดับสูงที่สุดคือ ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็น แบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ รองลงมาคือ ผู้ดูแลเด็กตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อน นโยนต่อเด็ก ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็ก และ ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กด้วยความเต็มใจ และข้อที่มีความพึงพอใจ ในระดับน้อยที่สุดคือ ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน

2.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย สภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยาด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า สภาพการจัดการศึกษา อยู่ในระดับสูงที่สุดคือ สภาพอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรง รองลงมาคือ พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสะดวกต่อการ ไป-กลับ ของเด็ก และบริเวณภายนอกอาคารไม่มีหลุมบ่อ ปลอดภัยสำหรับเด็ก และข้อที่มี ความพึงพอใจในระดับ น้อยที่สุดคือ พื้นที่เล่นกลางแจ้งมีขนาดกว้างขวาง และเครื่องเล่นสนาม มีความเหมาะสมต่อวัยของเด็ก

2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า สภาพการจัดการศึกษา อยู่ในระดับสูงที่สุดคือ การจัดประสบการณ์ที่เน้นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมพัฒนาการทางด้านร่างกายเหมาะกับวัยเด็ก และการจัดกิจกรรม ที่มุ่งให้เด็กมี สุขนิสัยที่ดี และข้อที่มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุดคือ การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจาก ทุกภาคส่วน สภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล ป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและ สนับสนุนจาก ทุกภาคส่วน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เรียงตามลำดับค่า ค่าเฉลี่ย พบว่า สภาพการจัดการศึกษา อยู่ในระดับสูงที่สุดคือ เชิญผู้ปกครองประชุมชี้แจงการจัด

กิจกรรมและหาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก รองลงมาคือ การจัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบ และการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและ สภาพการจัดการศึกษาอยู่ ในระดับ น้อยที่สุดคือ การเชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

ตอนที่ 3 ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน เรียงตามลำดับดังนี้

3.1 ด้านบริหารจัดการ ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการ อยู่ในระดับสูงที่สุดคือ จัดบริการรถรับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาสโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รองลงมาคือ เทศบาลดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและรถรับ-ส่งนักเรียนอยู่ในสภาพใหม่ ใช้การได้อย่างปลอดภัยและข้อที่มีความต้องการในระดับน้อยที่สุดคือ เทศบาลจัดซื้อชุดนักเรียนและชุดพื้นเมืองให้แก่เด็กทุกคน อย่างทั่วถึง

3.2 ด้านบุคลากร ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านบุคลากรในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับสูงที่สุดคือ ผู้ดูแลเด็ก ดูแลเด็กด้วยความรัก ความอ่อนโยน รองลงมาคือ ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ และผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็ก ด้วยความเป็นมิตร และข้อที่มีความต้องการในระดับน้อยที่สุดคือ ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน

3.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับสูงที่สุดคือ ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพาหะนำโรคภายในอาคาร รองลงมาคือ ทำรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคาร ให้เป็นสัดส่วน และกำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัยในการรับ-ส่งเด็ก และข้อที่มีความต้องการในระดับน้อยที่สุดคือ จัดสถานที่พักและมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง

3.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านวิชาการ

และกิจกรรมตามหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับสูงที่สุดคือ จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน รองลงมาคือ แจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ผู้ปกครองทราบ ภาคเรียนละครั้ง และจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนมากกว่าพัฒนา ด้านอื่น ๆ และข้อที่มีความต้องการในระดับน้อยสุดคือ จัดทำหลักสูตรการศึกษาคุณย์พัฒนา เด็กเล็กตามความต้องการของผู้ปกครอง และจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ นอกสถานที่

3.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนความต้องการของผู้ปกครอง ต่อการจัดการศึกษาคุณย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับ ค่าเฉลี่ยพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการอยู่ในระดับสูงที่สุดคือ จัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็น จากผู้ปกครอง รองลงมาคือ เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ที่ศูนย์จัดขึ้น เชิญบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนช่วยสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจัดปัจฉิมนิเทศ สรุปผลพัฒนาการเด็กก่อนเปิดภาคเรียน และข้อที่มีความต้องการในระดับน้อย ที่สุดคือ ปฐมนิเทศชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 2 สภาพการจัดการศึกษาของคุณย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล ป่าแฝก ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน จากทุกภาคส่วน พบว่า สภาพการจัดการศึกษา ในด้าน บุคลากร มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบริหารจัดการคุณย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อันดับสุดท้ายคือ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านบุคลากร พบว่า สภาพการจัดการศึกษาคุณย์ พัฒนาเด็กเล็กด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ที่ดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ ผู้ดูแลเด็กตั้งใจ ปฏิบัติงาน ด้วยความรัก ความอ่อนโยนต่อเด็กและผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็ก ทั้งนี้ เนื่องจากจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา มีจำนวนครู ที่มีประสบการณ์ด้านการสอนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ส่วนใหญ่จบการศึกษาทาง

ด้านการศึกษาปฐมวัย และเทศบาลส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ โดยส่งครูเข้ารับ การฝึกอบรมทัศนศึกษาดูงานและศึกษาต่อ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ในงานส่งเสริม การศึกษาของ เทศบาล ยังได้มีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความเข้าใจอันดีในการ จัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับนโยบาย ยิ่งสกุล (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความคาดหวังของ ผู้ปกครองต่อการจัดสถานบริบาลเด็กก่อนวัยเรียนของเอกชนกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้าง ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังในระดับ มากถึงมากที่สุดทุกด้านโดยคาดหวังให้สถานบริบาลมี อาคารเรียนมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย อาหารและเครื่องดื่มสะอาดปลอดภัยและมีคุณค่า ครบถ้วนตามหลักโภชนาการเด็กมีสุขนิสัยที่ดีตามวัย มีการวางระบบรักษาความปลอดภัย ภายในสถานบริบาลให้มีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เครื่องเล่น เหมาะสมกับวัย ครูและพี่เลี้ยงเป็นคนดี รักเด็กมีเมตตากรุณา สุภาพ อ่อนโยน มีความรู้ความ เข้าใจในจิตวิทยาเด็ก ปลูกฝังให้เด็กมีคุณธรรมและจริยธรรมขั้นพื้นฐาน และจัดให้เด็กได้มี โอกาสนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า สภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดประสบการณ์ที่เน้นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ในระดับสูงสุดรองลงมาคือ การจัด กิจกรรมพัฒนาการทางด้านร่างกายเหมาะกับวัยเด็ก และการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านสติปัญญา เหมาะกับวัยเด็ก ทั้งนี้เนื่องมาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบล ป่าแฝก ให้ความสำคัญกับ การเรียนการสอนอย่างจริงจัง เน้นความสำคัญของกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม ทำ ให้เด็กไม่เครียด ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของ เยาวภา เดชะคุปต์ (2542, หน้า 32) ได้กล่าวว่ การจัดประสบการณ์เพื่อเตรียม เด็กให้มีการพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน โดยจัดทำแบบการจัดประสบการณ์ไปใช้เพื่อให้ครอบคลุม มถึง วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้แนวคิดกิจกรรม อุปกรณ์ การประเมินผล และการจัดประสบการณ์ แก่เด็กในระดับนี้จะไม่เป็นการสอนหนังสือ แต่เน้นการเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะเด็กในวัยนี้ จะสนใจในสิ่งต่าง ๆ ที่แวดล้อมอยู่ตลอดเวลา ควรจัดสิ่งแวดล้อมหรือป ระสบการณ์ที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ เพื่อให้เด็กได้ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น จึงต้องจัดกิจกรรมให้เด็กทั้งในและนอกห้องเรียน การจัดทำตารางกิจกรรมประจำวันต้องเหมาะสมกับวัยของ เด็ก ควรเป็นเนื้อหาที่ปูพื้นฐานให้เด็ก ได้พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน

3. ด้านบริหารจัดการ พบว่า สภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบริหาร จัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สภาพการจัดการศึกษาในระดับ

สูงสุดคือ เทศบาลสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ให้เด็ก และจัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส รองลงมาคือ กำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ปัสสะสองครั้ง และเทศบาล กำกับดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐาน การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สายชน หมวกเหล็ก (2542, หน้า 78) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชนจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชนมากที่สุด คือ 1) ปัจจัยเกี่ยวกับตัวครู ได้แก่ ครูเอาใจใส่ดูแลนักเรียนและให้การบ้านสม่ำเสมอ 2) ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ได้แก่ โรงเรียนเน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้เด็ก อ่าน เขียน คิดคำนวณได้ 3) ปัจจัยเกี่ยวกับการบริการอาหารและสุขภาพ ได้แก่ การจัดการบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาดและถูกหลักโภชนาการ และมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน 4) ปัจจัยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียนช่วยเหลือผู้ปกครองโดยแบ่งชำระค่าเทอมได้ในอัตราส่วนที่เหมาะสม 5) ปัจจัยเกี่ยวกับที่ตั้ง ได้แก่ โรงเรียนตั้งอยู่แหล่งที่สะดวกในการเดินทาง รับ-ส่ง นักเรียน และตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่มีกลิ่น เสียง หรือสิ่งที่เป็นอันตรายอยู่ข้างเคียง สำหรับปัจจัยการบริการอื่น ๆ ได้แก่ สระว่ายน้ำ และห้องนอนปรับอากาศ มีผลต่อการตัดสินใจน้อยกว่า 5 ปัจจัย ดังกล่าว

4. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า สภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สภาพอาคารเรียนมั่นคงแข็งแรง ในระดับมากที่สุดรองลงมาคือพื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สะดวกต่อการไป-กลับของเด็ก และบริเวณภายนอกอาคารไม่มีหลุมบ่อ ปลอดภัยสำหรับเด็ก ทั้งนี้เนื่องมาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก ได้รับความสนใจและการสนับสนุนด้านการจัดการศึกษาจากคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลป่าแฝก ประกอบกับเทศบาลตำบลป่าแฝกได้สนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างอาคารเรียนใหม่ที่มีความ มั่นคงแข็งแรง มีการจัดห้องเรียน และห้องปฏิบัติการอาคารเรียนและอาคารประกอบ แยกประกอบกิจกรรม อย่างชัดเจน มีขนาดห้องเรียนได้มาตรฐาน มีโต๊ะเก้าอี้ ขนาดและจำนวนเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและการใช้งาน มีการตกแต่งห้องเรียนให้สะอาดสวยงาม มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน และบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีการจัดระบบการดูแลรักษาความสะอาดตลอดจนห้องน้ำ ห้องสุขา โรงอาหารแยกออกจากกันอย่างชัดเจน นอกจากนี้ คณะผู้บริหารเทศบาลได้จัดสรรงบประมาณที่ได้จากการจัดเก็บรายได้ในท้องถิ่นส่วนหนึ่ง และ

อีกส่วนหนึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เพื่อดำเนินการก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซม ด้านอาคารสถานที่ตั้งโรงเรียน ตั้งอยู่ใกล้แหล่งชุมชนมีความเหมาะสม สะดวกต่อการเดินทางไปกลับ สอดคล้องกับที่ เบญจา แสงมะลิ (2549, หน้า 26) กล่าวว่า โรงเรียนควรตั้งอยู่ใกล้ชุมชน ไปมาสะดวก อากาศดี และอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี

5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจาก ทุกภาคส่วน พบว่า สภาพการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้าน การมีส่วนร่วมและสนับสนุนจาก ทุกภาคส่วน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเชิญผู้ปกครองประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก รองลงมาคือ การจัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบและการจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ปกครอง ทั้งนี้การจัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบ และการเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหาแนวทางในการพัฒนาศูนย์ ทำให้ชุมชนได้ทราบความ เคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และภาคภูมิใจว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ให้ความสำคัญกับชุมชนสอดคล้องกับ ญัตติ หลวงธำรง (2549) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งแดง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ด้านการประสานงาน พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเสียสละเวลาให้กับโรงเรียนในการประสานงานเกี่ยวกับการพัฒนาสถานศึกษา ช่วยประสานงานกับบุคคล ในท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ประเด็นการไม่มีส่วนร่วม คือ การเชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ จัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ขณะนี้ รัชนิกร หงส์พันธ์ (2547) ที่ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนาความสัมพันธ์ความร่วมมือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อะหว่างโรงเรียน และบ้านไว้ว่า การเชิญผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียนและร่วมกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นซึ่งจะช่วยสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนและผู้ปกครอง จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในปัญหาต่าง ๆ ของผู้เรียน และช่วยในการหาแนวทางเสริมสร้างการเรียนรู้ให้นักเรียน การจัดกิจกรรม เช่น การเชิญผู้ปกครองมาเป็นวิทยากรพิเศษบรรยายสิ่งที่ปัญหาที่ปรึกษาท้องถิ่นและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผลที่ได้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงการเรียนรู้อะหว่างโรงเรียนกับบ้าน

ตอนที่ 3 ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการต่อ การจัดการศึกษาของ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก ด้านบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เพราะความมุ่งหมายในการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เป็นการให้ความรู้พื้นฐานแก่เด็กในด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม เพื่อเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเข้าเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาหรืออาจกล่าวว่าเป็นการพัฒนาเด็กทั้งตัว นอกจากนี้ เด็กยังเรียนรู้โดยอาศัยแบบอย่างจากครู ทั้งกาย วาจา และน้ำเสียง ตลอดจนปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและสิ่งแวดล้อมรอบตัวสอดคล้องกับสคูตาร์ดน์ แซซี (2542, หน้า 56) ที่ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตลาดพร้าว พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังในเรื่องการจัดการเรียนการสอน มุ่งพัฒนาให้เด็กมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาเพื่อศึกษาต่อในระดับชั้นประถมศึกษา และครูอนุบาลต้องเป็นผู้ทำให้เด็กเกิดความรักและไว้วางใจมากที่สุดจึงทำให้ผู้ปกครองมีความต้องการ ต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ในด้านบุคลากรมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1. ด้านบุคลากร พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองโดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้ปกครองมีความต้องการ ผู้ดูแลเด็ก ดูแลเด็กด้วยความรัก ความอ่อนโยนในระดับสูงสุด รองลงมาคือ ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ และผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กด้วยความเป็นมิตร ทั้งนี้เพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีนโยบายสำคัญในการให้ผู้ดูแลเด็ก รับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วยความเหมาะสม ไม่ใช้ความรุนแรง ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ครูปฏิบัติตนเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน เพราะการเรียนรู้ในระดับอนุบาลส่วนใหญ่จะเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้าง การที่ครูมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและผู้ปกครองรักและเอาใจใส่นักเรียนและผู้ปกครอง นับเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กได้ สอดคล้องกับนัยนา ยิ่งสกุล (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดสถานบริบาลเด็กก่อนวัยเรียนของเอกชนกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้าง ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังในระดับมากถึงมากที่สุดทุกด้าน โดยคาดหวังให้สถานบริบาลมีอาคารเรียนมั่นคงแข็งแรงและปลอดภัย อาหารและเครื่องดื่มสะอาดปลอดภัย และมีคุณค่าครบถ้วนตามหลักโภชนาการ เด็กมีสุขนิสัยที่ดีตามวัย มีการวางระบบรักษาความปลอดภัยภายในสถานบริบาล ให้มีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เครื่องเล่นเหมาะสมกับวัย ครูและพี่เลี้ยงเป็นคนดี รักเด็กมีเมตตา กรุณา สุภาพ อ่อนโยน มีความรู้ความเข้าใจในจิตวิทยาเด็กปลูกฝังให้เด็กมีคุณธรรมและจริยธรรมขั้นพื้นฐานและจัดให้เด็กได้มีโอกาสนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้ปกครองมีความต้องการติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพาหะนำโรคภายในอาคารอยู่ในระดับสูงสุดรองลงมาคือ ทำรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วน และกำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัยในการรับ-ส่งเด็ก ทั้งนี้ เพราะการดูแลความปลอดภัยและการจัดบริการที่ถูกสุขลักษณะเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณภาพต้องมุ่งป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและเตรียมการสำหรับเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนให้การศึกษากับเด็กในการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยความปลอดภัยและสิ่งสำคัญต้องจัดสถานที่สำหรับผู้ปกครองที่มารับเด็ก กลับบ้านอย่างเป็นทางการเป็นส่วนเพื่อ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย อีกทั้งเป็นการป้องกัน ความปลอดภัยของเด็กนักเรียนด้วย สอดคล้องกับ วรสิทธิ์ สฤษดิ์อิทธิรักษ์ (2542, หน้า 69) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับอนุบาลของโรงเรียนเอกชน ในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ปกครองต้องการให้มีการประกันอุบัติเหตุให้นักเรียน และมีบุคลากรเอาใจใส่ต่อนักเรียนและสอดคล้องกับ สายชน หมวกเหล็ก (2542, หน้า 78) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มี ผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี พบว่า ผู้ปกครองพอใจในด้านบริการของทางโรงเรียน โดยมีมาตรการในการดูแลความปลอดภัยให้เด็ก จัดน้ำดื่มอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาดถูกหลักโภชนาการให้เด็ก ซึ่งอาหารที่มีประโยชน์มีสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ ย่อมมีผลต่อสุขภาพของเด็ก อันส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษา

3. ด้านบริหารจัดการ พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้จัดบริการรับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาสโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ เทศบาลดูแลการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรถรับ-ส่งนักเรียนอยู่ในสภาพใหม่ ใช้การได้อย่างปลอดภัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเด็กนักเรียนส่วนใหญ่ มีฐานะยากจน บิดามารดามีอาชีพเกษตรกรรมต้องทำงานแต่เช้าบางส่วนอาศัยอยู่กับปู่ย่า ตายาย ที่มีอายุมาก ไม่สะดวกในการรับ-ส่ง ประกอบกับเทศบาลตำบลป่าแฝก ได้สนับสนุนงบประมาณในการจัดหารถรับ-ส่งนักเรียน ที่มีฐานะยากจนและผู้ด้อยโอกาส แต่นักเรียน ที่เข้ามาเรียนในศูนย์มีจำนวนมาก ทั้งผู้ที่มีฐานะยากจน ผู้ด้อยโอกาส และผู้ที่มีฐานะทางบ้านอยู่ในขั้นดี ทำให้ นักเรียนไม่สามารถนั่งรถมาเรียนได้ครบทุกคน จึงทำให้ผู้ปกครองนักเรียนบางส่วนต้องรับภาระรับ-ส่งนักเรียนเอง นอกจากนี้ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้กำหนดให้นักเรียนแต่งเครื่องแต่งกายตามที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนด แต่ปัจจุบันเทศบาลได้จัดซื้อเครื่องแต่งกายให้กับเด็กที่มีฐานะยากจนหรือเป็นผู้ด้อยโอกาสเท่านั้น เนื่องจากมีความจำเป็นต้องปฏิบัติตามระเบียบและหนังสือ

สั่งการของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สุดารัตน์ แซ่ซี (2542, หน้า 56) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ คาดหวังในเรื่อง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสนองมุ่งพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เด็กมีความพร้อมเพื่อศึกษาต่อไปในระดับชั้นประถม ครูอนุบาลต้องเป็นผู้ทำให้เด็กเกิดความรักและไว้วางใจมากที่สุด สื่อการเรียนการสอนควรมีความปลอดภัย สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเหมาะสมกับเด็กอนุบาล ห้องเรียนมีบรรยากาศและมีแสงสว่างเพียงพอ ครูต้องแจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบสม่ำเสมอและมีการเอาใจใส่ความปลอดภัยในการรับ-ส่ง นักเรียน

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนอยู่ในระดับสูงสุดรองลงมาคือ แจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ผู้ปกครองทราบภาคเรียนละครั้ง และจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนมากกว่าพัฒนาด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะการจัดแนวประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยถือเป็นหัวใจหลักในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก เป็นการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานของเด็ก และเป็นการเตรียมความพร้อมในการจะศึกษาต่อระดับประถมศึกษา เขาวภา เดชะคุปต์ (2542, หน้า 32) ได้กล่าวว่า การจัดประสบการณ์เพื่อเตรียมเด็กให้มีการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน โดยจัดทำแบบการจัดประสบการณ์ไปใช้เพื่อให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ แนวคิดกิจกรรม อุปกรณ์ การประเมินผล และการจัดประสบการณ์แก่เด็ก ในระดับนี้จะไม่เป็นการ สอน หนังสือ แต่เน้นการเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะเด็กในวัยนี้จะสนใจในสิ่ง ๆ ต่าง ๆ ที่แวดล้อมอยู่ตลอดเวลา ควรจัดสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กได้ปรับตัวเข้ากับผู้อื่น จึงต้องจัดกิจกรรมให้เด็กทั้งในและนอกห้องเรียน การจัดตารางกิจกรรมประจำวันต้องเหมาะสมกับวัยของเด็ก ควรเป็นเนื้อหาที่ปูพื้นฐานให้เด็กได้พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อม ๆ กัน

5. ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจาก ทุกภาคส่วน พบว่า ความต้องการของผู้ปกครองโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการให้จัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง อยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือ เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ที่ศูนย์จัดขึ้น เชิญบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมาช่วยสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงจัดปัจฉิมนิเทศสรุปผลพัฒนาการเด็กก่อนปิดภาคเรียน

ทั้งนี้เพราะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองทำให้การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยประสบความสำเร็จ และเป็นความพึงพอใจของผู้ปกครอง เนื่องจากเด็กมีความผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับรู้และแก้ปัญหาของนักเรียน พร้อมแสดงผลงานนักเรียนเพื่อรายงานความก้าวหน้าความสำเร็จของนักเรียนต่อสาธารณชนสอดคล้องกับ วิชชุลดา งามปลอด (2540, หน้า 93) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าผู้ปกครองคาดหวังให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการเด็กกรณีที่ได้มีปัญหาด้านการเรียน ครูควรเชิญผู้ปกครองมาพบเพื่อหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียน และโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน ส่วน วรสิทธิ์ สฤชดีอักษรนิกษ (2542, หน้า 69) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับอนุบาลโ รงเรียนเอกชน ในเขตบางกอกน้อยพบว่าผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าการจัดให้มีการประชุมและให้ผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียนมากขึ้นและสุตารัตน์ แซ่ซี (2542, หน้า 56) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตลาดพร้าว พบว่าครูต้องแจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอเช่นกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะจากผลการวิจัย ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการวิจัยครั้งต่อไป

1. สภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

1.1 ด้านบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝกควร ปรับปรุงรถรับ-ส่ง นักเรียน ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้อย่างปลอดภัย

1.2 ด้านบุคลากร ครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก ควร มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน

1.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก ควรจัดพื้นที่เล่นกลางแจ้ง ที่มีขนาดกว้างขวาง และเครื่องเล่นสนาม มีความเหมาะสมต่อวัยของเด็ก

1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก ควรมีการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็กอย่างต่อเนื่อง

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝกควรมีการเชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

2. ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

2.1 ด้านบริหารจัดการ เทศบาลตำบลป่าแฝก ควรจัดบริการรถรับ-ส่ง เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

2.2 ด้านบุคลากร ผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก ควรดูแลเด็กด้วยความรักความอ่อนโยน

2.3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก ควรติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพาหะนำโรคภายในอาคาร

2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก ควรมีกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝกควรจัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษา การมีส่วนร่วม ของชุมชนต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก

2. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.**

กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กรมการปกครอง. (2543). **ข้อมูลสภาพตำบลประจำปี 2543.** กรุงเทพฯ: อสารศึกษาดินแดน.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547). **หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย.** กรุงเทพฯ:

สำนักงานประสานและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2553). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ**

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักงานประสานและพัฒนาการจัด

การศึกษาท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547ก). **แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัด**

การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร

แห่งประเทศไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547ข). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย

เกษม ใจเถิง. (2546). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน กลุ่มโรงเรียน**

อุดรสัมพันธ์ อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศศ.ม.,

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

จันทร์ธา จันทร์สุขสวัสดิ์. (2546). **ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา**

กอนประถมศึกษาศึกษาของโรงเรียนอนุบาลจันทร์ธา อำเภอบางปะกง จังหวัด

ฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

จำนง จันแปงเงิน. (2540). **การศึกษาศภาพปัจจุบันและแนวทางในการจัดการศึกษาให้เด็ก**

ก่อนวัยเรียนตามทรรศนะของผู้บริหารสถานศึกษา: กรณีศึกษาจังหวัดพะเยา.

พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เจ็ดโถม บุญยะไทรระ. (2550). **ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของ**

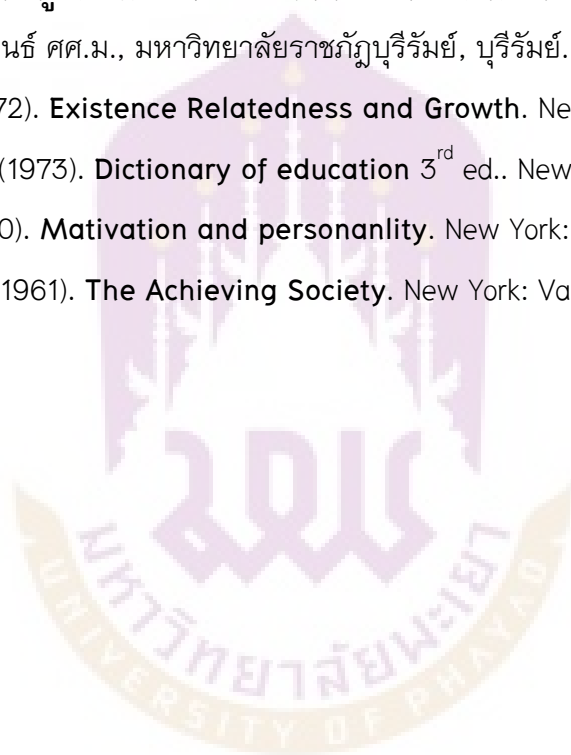
โรงเรียนระดับกอนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต,

กรุงเทพฯ.

- ชาติรี พันธุ์รัส. (2542). การพัฒนาสมรรถนะของคณะกรรมการพัฒนาเด็กในการ
บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอนิคมคำสร้อย จังหวัดมุกดาหาร
ในปีจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
ขอนแก่น.
- ณัฐวุฒิ หลวงธิดา. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
บ้านโป่งแดง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ณัฐวุฒิ หลวงธิดา. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
บ้านโป่งแดง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ธนวรรณ ทองอ่อน. (2549). ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดบริการดูแลเด็กในศูนย์
พัฒนาเด็กในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- นัยนา ยิ่งสกุล (2455). ความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดสถานบริบาลเด็กก่อนวัยเรียน
ของเยาวชน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
กรุงเทพฯ.
- บุญยิ่ง เทคน้อย. (2545). การศึกษาสภาพและความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กตามทัศนกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด
นครราชสีมา ในสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.,
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- บัลลังก์ จันทบูรณ์. (2545). แนวทางการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น เขตพื้นที่อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์
ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- บุญทัน ดอกไธสง และเอ็ด สาระภูมิ. (2543). ความพึงพอใจต่อการดำรงสมณเพศ. สืบค้น
เมื่อ 9 พฤศจิกายน 2554, จาก WWW.buu.ac.th/WWW.thapra.lip.Su.Th.
- ปิยะนันท์ หิรัญชัยโลทร. (2545). ความเข้าใจของผู้ปกครองชาวใต้หวันเกี่ยวกับคุณภาพ
และความพึงพอใจต่อการจัดโปรแกรมเด็กก่อนวัยเรียน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ด.,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- ประภาพรเพ็ญ สุวรรณ. (2536). **ความพึงพอใจต่อการดำรงสมณเพศ**. สืบค้นเมื่อ 9 พฤศจิกายน 2554, จาก WWW.buu.ac.th/WWW.thapra.lip.Su.Th.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- มณฑิกา สุจริตกุล. (2540). **ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนกอนระดับประถมศึกษา ในเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แม่ค้อจำกัด.
- ราตี ทองสวัสดิ์. (2528). **เข้าใจเด็กก่อนวัยเรียน เล่ม 2**. กรุงเทพฯ: เจริญผลการพิมพ์.
- รัชนิกร หงส์พันธ์. (2547). **โรงเรียนบ้าน: การผสมผสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ค.บ., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วิษณุลดดา งามปลอด. (2540). **ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วาม ดุลยากร. (2540). **ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนเอกชนระดับอนุบาลต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์: กรณีศึกษาโรงเรียนบรรจงรัตน์ จังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วันเพ็ญ เดชบุญ. (2550). **การบริหารและการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสามง่าม จังหวัดพิจิตร**. การปกครองท้องถิ่นแผน ข โครงการพิเศษ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2536). **แนวคิด ทฤษฎีและหลักการสำคัญเกี่ยวกับความต้องการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สายชน หมวกเหล็ก. (2542). **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- สุदारัตน์ แซ่ซี้. (2542). **ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สัมฤทธิ์ เนตรประไพ. (2548). **ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม.
- สัมเรียง โภชนาธาร. (2549). **ศึกษายุทธศาสตร์การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก: กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครแห่งหนึ่งในจังหวัดภาคใต้.** วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- Alderfer, C.P. (1972). **Existence Relatedness and Growth.** New York: Free Press.
- Good, c. V. (Ed.). (1973). **Dictionary of education** 3rd ed.. New York: McGraw-Hill.
- Maslow,A.H. (1970). **Mativation and personality.** New York: Harper & Row Publishers.
- McClelland, D.C. (1961). **The Achieving Society.** New York: Van Nostrand.

ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการศึกษา

แบบสอบถามเพื่อการศึกษา เรื่อง การจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา

*****

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการของผู้ปกครองเด็กเล็กต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาในครั้งนี้นอกจากจะเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษาแล้วจะนำไปใช้เป็นแนวทางกำหนด นโยบาย วางแผน และวิธีการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลตำบลป่าแฝก ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ความคิดเห็นของท่านจึงมีประโยชน์อย่างยิ่ง ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความกรุณาตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับข้อมูลของท่านแต่ละข้อ

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
2. อายุ
  - ( ) ต่ำกว่า 30 ปี ( ) 30-39 ปี
  - ( ) 40-49 ปี ( ) 50 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
  - ( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษา/ปวช.
  - ( ) อนุปริญญา/ปวส. ( ) ปริญญาตรี
  - ( ) สูงกว่าปริญญาตรี
4. สถานภาพ
  - ( ) โสด ( ) สมรส ( ) หย่า ( ) หม้าย
5. อาชีพ
  - ( ) เกษตรกร ( ) รับราชการ ( ) รับจ้าง
  - ( ) ค้าขาย ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ
6. รายได้
  - ( ) รายได้ต่ำกว่า 1,000บาท/เดือน ( ) รายได้ 1,000-5,000 บาท/เดือน
  - ( ) รายได้ 5,0001-10,000 บาท/เดือน ( ) รายได้สูงกว่า10,000 บาท/เดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการ จัดการศึกษาในปัจจุบันของ ศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างช่องใดช่องหนึ่ง ซึ่งกำหนดไว้ 3 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพการจัดการมากที่สุด
 4 หมายถึง มีสภาพการจัดการมาก
 3 หมายถึง มีสภาพการจัดการปานกลาง
 2 หมายถึง มีสภาพการจัดการน้อย
 1 หมายถึง มีสภาพการจัดการน้อยที่สุด

สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในปัจจุบัน	ระดับสภาพการจัดการศึกษา				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
1. เทศบาลกำกับดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ					
2. เทศบาลสนับสนุนงบประมาณอาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ให้เด็ก					
3. จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส					
4. รถ รับ-ส่ง นักเรียน อยู่ในสภาพใช้การได้อย่างปลอดภัย					
5. กำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ปีละสองครั้ง					
ด้านบุคลากร					
6. ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน					
7. ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ					
8. ผู้ดูแลเด็กตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรัก ความอ่อนโยนต่อเด็ก					
9. ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กด้วยความเต็มใจ					

สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในปัจจุบัน	ระดับสภาพการจัดการศึกษา				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
10. ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็ก					
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย					
11. ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สะดวกต่อการไป-กลับของเด็ก					
12. สภาพอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรง					
13. พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย					
14. สภาพแวดล้อมภายนอกอาคารร่มรื่น สวยงาม					
15. ขนาดพื้นที่ใช้สอยในอาคารเพียงพอกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก					
16. ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม แยกคนละอาคาร					
17. บริเวณภายนอกอาคารไม่มีหลุมบ่อ ปลอดภัยสำหรับเด็ก					
18. พื้นที่ใช้เล่นกลางแจ้งมีขนาดกว้างขวาง					
19. เครื่องเล่นสนามมีความปลอดภัย					
20. เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสมต่อวัยของเด็ก					
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร					
21. จัดประสบการณ์ที่เน้นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก					
22. จัดกิจกรรมพัฒนาการทางด้านร่างกายเหมาะกับวัยเด็ก					
23. จัดกิจกรรมพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ เหมาะกับวัยเด็ก					
24. จัดกิจกรรมพัฒนาด้านสติปัญญา เหมาะกับวัยเด็ก					
25. จัดกิจกรรมพัฒนาด้านสังคม เหมาะกับวัยเด็ก					
26. จัดกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี					
27. จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก					

สภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในปัจจุบัน	ระดับสภาพการจัดการศึกษา				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน					
28. เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด ประสบการณ์ให้กับเด็ก					
29. จัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบ					
30. เชิญผู้ปกครองประชุมชี้แจงการจัดกิจกรรมและหา แนวทางพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก					
31. จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนา เด็กเล็กและผู้ปกครอง					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างช่องใดช่องหนึ่ง ซึ่งกำหนดไว้ 3 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ความต้องการมากที่สุด
 4 หมายถึง ความต้องการมาก
 3 หมายถึง ความต้องการปานกลาง
 2 หมายถึง ความต้องการน้อย
 1 หมายถึง ความต้องการน้อยที่สุด

ความต้องการของผู้ปกครอง	ระดับต้องการ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
1. เทศบาลดูแลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
2. จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจนและเด็กด้อยโอกาส โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย					
3. รถ รับ-ส่ง นักเรียน อยู่ในสภาพใหม่ ใช้การได้อย่างปลอดภัย					
4. เทศบาลจัดซื้อชุดนักเรียนและชุดพื้นเมืองให้แก่เด็กทุกคนอย่างทั่วถึง					
5. รับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ทุก 3 เดือน					
ด้านบุคลากร					
6. ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน					
7. ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ					
8. ผู้ดูแลเด็กดูแลเด็กด้วยความรัก ความอ่อนโยน					
9. ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กด้วยความเป็นมิตร					

ความต้องการของผู้ปกครอง	ระดับต้องการ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
10. ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วยพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ใช้ความรุนแรง					
11. ผู้ดูแลเด็กสนับสนุนให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก					
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย					
12. จัดสถานที่พักรอและมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง					
13. จัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม มีไม้ดอกไม้ประดับหลากหลายพันธุ์					
14. ทำรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วน					
15. ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพาหะนำโรคภายในอาคาร					
16. กำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัยในการรับ-ส่ง เด็ก					
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร					
17. จัดทำหลักสูตรการศึกษาคุณย์พัฒนาเด็กเล็กตามความต้องการของผู้ปกครอง					
18. จัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนมากกว่าพัฒนาด้านอื่น ๆ					
19. จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน					
20. จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานที่					
21. แจงผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ผู้ปกครองทราบภาคเรียนละครั้ง					
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน					
22. จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการจัดกิจกรรมทุก 3 เดือน					

ความต้องการของผู้ปกครอง	ระดับต้องการ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
23. ปฐมนิเทศชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน					
24. จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง					
25. จัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง					
26. เชิญบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมาช่วยสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก					
27. เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ที่ศูนย์จัดขึ้น					
28. จัดปัจฉิมนิเทศสรุปผลพัฒนาการเด็กก่อนปิดภาคเรียน					

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ภาคผนวก ข การตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC: Item of Objective
Congruency)

ผู้วิจัยนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของเนื้อหา
(Index Objective Congruence: IOC) (แสดงทั้งตาราง 14 และ ตาราง 15)

ตาราง 14 แสดงการหาดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการ
จัดการศึกษาในปัจจุบันของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลป่าแฝก

ข้อ	รายการ	ระดับคะแนน (+1, 0, -1)			รวม	ค่า IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก							
1	เทศบาลกำกับดูแลการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	เทศบาลสนับสนุนงบประมาณ อาหารกลางวันและอาหารเสริม (นม) ให้เด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาส	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	รถ รับ-ส่ง นักเรียน อยู่ในสภาพ ใช้การได้อย่างปลอดภัย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	กำหนดรับเด็กใหม่เข้าเรียนใน ศูนย์ปีละสองครั้ง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านบุคลากร							
1	ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็น แบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้ดูแลเด็กตั้งใจปฏิบัติงานด้วย ความรัก ความอ่อนโยนต่อเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ระดับคะแนน (+1,0,-1)			รวม	ค่า IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4	ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กด้วยความเต็มใจ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย							
1	ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สะดวกต่อการไป-กลับ ของเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	สภาพอาคารเรียนมั่นคง แข็งแรง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	พื้นที่ใช้สอยในอาคารสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	สภาพแวดล้อมภายนอกอาคาร ร่มรื่น สวยงาม	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	ขนาดพื้นที่ใช้สอยในอาคาร เพียงพอกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม แยกคนละอาคาร	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	บริเวณภายนอกอาคารไม่มี หลุมบ่อ ปลอดภัยสำหรับเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	พื้นที่เล่นกลางแจ้งมีขนาด กว้างขวาง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9	เครื่องเล่นสนามมีความปลอดภัย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	เครื่องเล่นสนามมีความเหมาะสม ต่อวัยของเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร							
1	จัดประสบการณ์ที่เน้นการเตรียม ความพร้อมให้กับเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ระดับคะแนน (+1,0,-1)			รวม	ค่า IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
2	จัดกิจกรรมพัฒนาการทางด้านร่างกาย เหมาะกับวัยเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	จัดกิจกรรมพัฒนาด้านอารมณ์ จิตใจ เหมาะกับวัยเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	จัดกิจกรรมพัฒนาด้านสติปัญญา เหมาะกับวัยเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	จัดกิจกรรมพัฒนาด้านสังคม เหมาะกับวัยเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	จัดกิจกรรมที่มุ่งให้เด็กมีสุขนิสัย ที่ดี	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน							
1	เชิญผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ให้กับเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	จัดทำเอกสารแจ้งข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	เชิญผู้ปกครองประชุมชี้แจงการจัด กิจกรรมและหาแนวทางพัฒนา ศูนย์เด็กเล็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและ ผู้ปกครอง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
รวม		31	31	31			

ตาราง 15 แสดงการหาดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาแบบสอบถามเกี่ยวกับ
ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เทศบาลตำบลป่าแฝก

ข้อ	รายการ	ระดับคะแนน (+1,0,-1)			รวม	ค่า IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก							
1	เทศบาลดูแลการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้ มาตรฐานการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	จัดบริการรถ รับ-ส่ง เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาสโดยไม่เก็บ ค่าใช้จ่าย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	รถ รับ-ส่ง นักเรียน อยู่ในสภาพ ใหม่ ใช้การได้อย่างปลอดภัย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	เทศบาลจัดซื้อชุดนักเรียนและ ชุดพื้นเมืองให้แก่เด็กทุกคน อย่างทั่วถึง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	รับเด็กใหม่เข้าเรียนในศูนย์ ทุก 3 เดือน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านบุคลากร							
1	ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครองและชุมชน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้ดูแลเด็กประพฤติตนเป็น แบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้ดูแลเด็กดูแลเด็กด้วยความรัก ความอ่อนโยน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้ดูแลเด็กรับฟังความคิดเห็นของ ผู้ปกครองเด็กด้วยความเป็นมิตร	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ระดับคะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5	ผู้ดูแลเด็กรับฟังและตอบสนองต่อเด็กด้วยพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่ใช้ความรุนแรง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	ผู้ดูแลเด็กสนับสนุนให้ผู้ปกครองแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย							
1	จัดสถานที่พักรอและมุมการเรียนรู้สำหรับผู้ปกครอง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	จัดการดูแลสภาพแวดล้อมให้สะอาด รมรื่น สวยงาม มีไม้ดอกไม้ประดับ หลากหลายพันธุ์	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	ทำรั้วกั้นบริเวณภายนอกอาคารให้เป็นสัดส่วน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันพายุ นำโรคภายในอาคาร	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	กำหนดมาตรการเรื่องความปลอดภัยในการ รับ-ส่งเด็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร							
1	จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พัฒนาเด็กเล็กตามความต้องการของผู้ปกครอง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	จัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมทักษะการอ่านและเขียนมากกว่าพัฒนาด้านอื่น ๆ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	จัดกิจกรรมให้เด็กเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	รายการ	ระดับคะแนนผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4	จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	แจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กให้แก่ผู้ปกครองทราบภาคเรียนละครั้ง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากทุกภาคส่วน							
1	จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงการจัดกิจกรรมทุก 3 เดือน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	ปฐมนิเทศชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารความเคลื่อนไหวของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองทราบเดือนละครั้ง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	จัดทำกล่องรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครอง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	เชิญบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน มาช่วยสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
6	เข้าร่วมกิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ที่ศูนย์จัดขึ้น	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
7	จัดปัจฉิมนิเทศสรุปผลพัฒนาการเด็ก ก่อนปิดภาคเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
รวม		28	28	23			

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ประวัติผู้ศึกษาค้นคว้า

ชื่อ นามสกุล	ศุภกิจ เชื้อเมืองพาน
วัน เดือน ปี เกิด	30 มีนาคม 2516
ที่อยู่ปัจจุบัน	210 หมู่ 9 ตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักงานเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลป่าแฝก
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2549	นักวิชาการศึกษาเทศบาลตำบลป่าแฝก อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
พ.ศ. 2548	เจ้าหน้าที่ธุรการ (กองช่าง) เทศบาลตำบลแม่ใจ อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2548	ค.บ. (ประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2540	ค.บ. (ช่างอุตสาหกรรม แขนงช่างอิเล็กทรอนิกส์) สถาบันราชภัฏเชียงราย จังหวัดเชียงราย

